

“Laçın” postunda erməni terrorçu saxlanıldı

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº31 (3274) 29 Avqust / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Araik
Arutyunyanın
olduğu bina
atəşə tutuldu**

Rusiya-İran-Hindistan “üçlüyü” Azərbaycanla qarşı

Pakistan və
Hindistan arasındakı
Kəşmir savaşı da
Qarabağ müstəvisinə
sürüklənir...

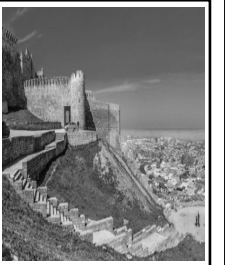
**“Sülhməramlılar”ın
komandiri yenidən dəyişir...**

4

GÜNÜN NƏBZİ

Layihə

**Dərbəndi
tələb etmək
zamanı**

Bütün dünya
Rusiyanın parçalanacağı
günə hazırlaşır...

8-9

Region

**Kremlə Putinə “rəqib
namizəd” axtarırlar**

“Yaşı 50-dən aşağı olmamalıdır ki,
Putin onlarla müqayisədə çox qoca,
hətta “baba kimi” görünməsin”

7

Aktual

**“Ölməyə” vərmiş
edən Priqojin**

“Vaqner” rəhbəri bu dəfə
həqiqətən ölüb?

11

Cəmiyyət

**Narkotik qərb rayonlarına
da “ayaq açdı”**

Külli miqdarda narkotik vasitə Ağstafaya
necə və hansı yolla daşınır?

12

Region

**Polşa və Pribaltika ölkələrindən
Lukaşenkoya ultimatum**

“Vaqner”-in iştirakı ilə hər hansı təhlükəli
insident baş versə, 4 ölkə Belarusla sərhədləri
bağlayacağını bəyan etdi

7

Layihə

**“Ermənistanla sülh
müqaviləsinin bağlanması
sual altındadır”**

Məhəmməd Əsədullazadə: “Samvel
Babayan erməni icmasının
rəhbərliyinə gələ bilər...”

3

Siyasət

**Priqojinin ölümü Putin
və Rusiya elitası üçün
yaxşı heç nə vəd etmir**

Natiq Cəfərli: “Vaqner”in rəhbərinin
ölümü ilə bağlı irəli sürülən bütün
versiyalar Putin və elitanın ziyanıdır”

5

**Yasamal məhkəməsində
baş verən qanunsuzluğun
qarşısını alan tapılacaq?**

Şikayətçi: “Məhkəmə sədri İslam Əliyev
təbəqiliyində olan hakimləri özünə lazım
olan qanunsuzluqlara təhrik edir”

Nərimanov rayonu, Əlyar Əliyev küçəsi, 14 B ünvanında yaşayan Qarayev Müsəlif Mürvət oğlu və Qarayev Müseyib Mürvət oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova müraciət edir.

10

Şikayət

Ölkə

**İcra başçısı və müavini
haqda şok iddialar**

Ucar sakinləri tərəfindən Prezident
İlham Əliyevə müraciət

Ucar rayon sakinləri - Əliyev Məsim Kərim oğlu, Hüseynov Cavid Dadaş oğlu, Nəbiyev Rəhim Tahir oğlu, Səlimova Reyhan Xasay qızı, Yaqubova Cəmilə Məzahir qızı və Məmmədova Bəməvşə Əlisə qızı tərəfindən “Hürriyyət”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub...

13

Priqojinin "topdağıtmaz" sərvəti...

"Vaqner" rəhbəri sağlığında 22 milyard dollara yaxın sərvət sahibi olub

Avqustun 23-də baş verən müəmmalı təyyarə qəzası nəticəsində həlak olan "Vaqner" lideri Yevgeni Priqojinin illər ərzində qanunsuz yollarla əldə etdiyi əmlakları və varidatı üzə çıxıb.

Belə ki, aparılan araşdırmalar nəticəsində Priqojinin ümumi sərvətinin 2 trilyon rubl (təxminən 21 milyard 870 milyon dollar) olduğu müəyyən edilib.

"Vaqner" rəhbərinin əsas rəsmi aktivinin "Konkord menecment və konsalting" şirkəti olduğu, bu şirkətin restoran fəaliyyəti və yemək çatdırılması xidməti üzrə ixtisaslaşdığı bildirilir.

Priqojinin bundan əlavə, daşınmaz əmlakın alqı-satqı və kirayəsi ilə məşğul olan "Riteyl", videofilmlərin yayılması üzrə ixtisaslaşan "Aurum" korporasiyası, eləcə də, Soçi, Moskva və Sankt-Peterburqda çoxlu sayda restoranı var.

Priqojin eyni zamanda Sankt-Peterburqda Şimali Versal və Laxta Plaza komplekslərini inşa edərək tikinti biznesində də fəal iştirak edib. Suriyada karbohidrogen hasilatı ilə məşğul olan "Europolis" və Sudanda qızıl hasilatı üzrə ixtisaslaşan "M Invest" şirkətləri də onun olub. Priqojinin Mərkəzi Afrika Respublikasında, Sudanda və Suriyanın neft-qaz sektorunda avadanlıqların daşınması üzrə biznesi olmaqla yanaşı, şəxsi yaxtası, təyyarəsi, Qara dəniz sahilində malikanəsi və böyük nəqliyyat parkı da var.

Yerli media yazır ki, 1961-ci il, iyunun 1-də ozamankı Leningradda doğulan Priqojini anası böyüdü. Atası öləndən sonra xəstəxanada işləyən anası həm ona, həm də nəvəsinə tək baxmalı olub. Yeniyetmə yaşlarında oğurluq üstündə tutularaq cəzalandırılan Priqojin sonradan get-gedə daha ciddi cinayətlər, o cümlədən silahlı qarət və azyaşlıların oğurlanmasına görə doqquz ildən çox həbsdə yatıb. O SSRİ-də Mixail Qorbaçovun aşkarlıq və yenidənqurma islahatlarının hələ davam et-

məkdə olduğu 1990-cı ildə həbsdən çıxıb və anasının ikinci əri ilə birlikdə hot doq köşkləri zənciri açıb. Özünün dediyinə görə, bu işi çox uğurlu olub. "Ayda 1000 dollar qazanırdım və təpələrlə rubl olurdu. Anam hamısını sayıb qurtara bilmirdi", - Priqojin 2011-ci ildə Sankt-Peterburqda çıxan "City 8212" jurnalına müsahibəsində deyib.

O sonradan keçmiş məktəb yoldaşına məxsus "Kontrast" supermarket şəbəkəsində işləyib və daha sonra ona sərmayə qoyub.

Priqojinin Putinlə münasibətlərinin necə başladığı tam aydın deyil. Ancaq Sankt-Peterburqda yeni başlayan işadamları kimi onun Putinlə yolunun kəsişməsi ehtimalı böyükdür. Putinin siyasi karyerası 1990-cı illərdə mer Anatoli Sobçakın vaxtında şəhər meriyasında başlayıb.

Putin avqustun 24-də televiziya müsahibəsində Priqojini 1990-cı illərin əvvəllərindən tanıdığını deyib. Onun bu etirafı Rusiyanı yaxından izləyənləri təəccübləndirib.

"Forbes" jurnalı Priqojinin Putinlə onun təhlükəsizlik xidməti, daha sonra isə təhlükəsizlik xidmətinin rəhbəri Viktor Zolotov vasitəsilə dostlaşdığını yazır. Sonradan Putinin siyasi ulduzu Moskvada parlayan Zolotov onun ardınca gedib və güclü daxili təhlükəsizlik idarəsi olan Milli Qvardiyanın rəhbəri olub.

"Meduza"-nın yazdığına görə, Priqojin 1990-cı illərin sonlarında "Kontrast" supermarketlər şəbəkəsinin başqa bir rəhbəri ilə birlikdə restoran biznesinə başlayıb. Onlar birlikdə sonradan Sankt-Peterburqun ən tanınmış restoranlarından olan "Staraya Tamojnya"-nı açıblar. Bunun ardınca isə köhnə bir yelkənli gəmini təmir edərək "Noviy ostrov" adlı məşhur restorana çeviriblər. Putin 2001-ci ildə burada Fransa Prezidenti Jak Şirak və ABŞ Prezidenti Corc Buşu qonaq edib.

Priqojinin qida biznesi daha da genişləyib. Bu dəfə onun "Concord Catering" adlı şirkəti əvvəlcə məktəblər, xəstəxana və həbsxanalar, sonradansa daha böyük hökumət tədbirləri, o cümlədən Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumu və

Dmitri Medvedevin inauqurasiyası üçün yemək təchizatı kontraktlarını əldə edib.

Bu kontraktlar sayəsində Kreml və Rusiya elitasına yemək çatdırma (keytering) ilə məşğul olduğu üçün o, dünya mətbuatında "Putinin aşpazı" kimi tanınmağa başlayıb. 2006-cı ildə Buş sammit üçün Sankt-Peterburqa gələndə Putinin verdiyi nahar ziyafətində Priqojin ona və həyat yoldaşı Lauraya şərab süzür.

2012-ci ildə Priqojinin şirkətləri Müdafiə Nazirliyinin bir idarəsindən çox gəlirli kontrakt əldə edir. Rusiya ordusunun qida təchizatı onun şirkətlərinə tapşırılır. Keçmiş Fövqəladə hallar naziri və uzun zamandan bəri Putinlə dost olan Sergey Şoyqunun Müdafiə naziri təyin olunmasından bir neçə il sonra kontrakta son qoyulub. Bu fakt sonradan Priqojinin Şoyquya düşmən münasibətini alovlandırıb ola bilər.

2010-cu illərin sonlarında məktəb şagirdləri və ordu kadetləri arasında qida zəhərlənmələri halları barədə xəbərlər Priqojinin reputasiyasını silkələyir.

Eyni zamanda Sankt-Peterburqda daşınmaz əmlak tikintisi ilə məşğul olan Priqojinin burada da Putinin təyin etdiyi şəhər meri ilə xoşagəlməz itcimal çəkişmələri baş verir. Priqojinin özəl hərbi şirkət kimi qaranlıq işə nə vaxt başladığı dəqiq bilinmir. Ancaq müşahidəçilər Suriya münaqişəsinin başladığı dövrə işarə edirlər. O zaman Rusiyanın Suriya hökumətini müdafiə edən sürətli müdaxiləsi uğurlu olmuşdu.

Suriyada işləyən digər özəl şirkətlərdən törəyən "Vaqner" qrupu Rusiyanın Ukraynanın şərqində yeni münaqişə ocağı yaratdığı 2014-cü ildə meydana gəlir. Şirkətin öndə olan ilk rəhbərlərindən biri keçmiş hərbi keşfiyyat zabiti Dmitri Utkin idi. Döyüşçü ləqəbi "Vaqner" olan Utkin də avqustun 23-də təyyarə qəzasında ölüb. İstintaq Komitəsinin məlumatında belə deyilir.

Priqojinin "Vaqner" qrupunu maliyyələşdirən şəxs olması illərlə bilinse də, o yalnız 2022-ci ilin sentyabrında bunu açıq etiraf edib.

Suriyada qəddar hərəkətlərdə və böyük ehtimalla hərbi cinayətlər törətməkdə ittiham olunan "Vaqner" müzdluları eyni zamanda digər ölkələrdə - Sudan və Mərkəzi Afrika Respublikasında da peyda olmuşdular. Priqojinə aid şirkətlər Mərkəzi Afrika Respublikasında qızıl və mineralların çıxarılmasını nəzərdə tutan iri gəlirli müqavilələr əldə etmişdilər.

Priqojinin 1970-ci il təvəllüdü həyat yoldaşı Lyubov, 1992-ci il təvəllüdü qızı Polina və 1998-ci il təvəllüdü oğlu Pavel həyatdadırlar.

Qeyd edək ki, Priqojinin adı 2016-cı ildə Sankt-Peterburqun 30 ən nüfuzlu adamı siyahısına daxil edilib.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Əyləncə səhifəsi

Rusiyanın ən varlı qadınları

Siyahıya 7 milyard dollarlıq sərvətlə o başçılıq edir

Rusiyanın ən varlı qadını 7 milyard dollarlıq sərvətlə "Wildberries" şirkətlər qrupunun sahibi Tatyana Bakalçukdur.

Onu "Fosagro" gübrə şirkətinin sahiblərindən biri Tatyana Litvinenko təqdim edir. Litvinenko 2.8 milyard dollarlıq aktivlərə malikdir.

"AzPolitika.info" xəbər verir ki, bu reytingi "Forbes" jurnalının Rusiya nəşri hazırlayıb.

Qeyd olunur ki, siyahının lideri Bakalçuk ikinci dəfədir ki Rusiyanın ən varlı qadınları siyahısına başçılıq edir və onun reyting lideri kimi mövqeyi sarsılmaz görünür.

Onu təqib edən Tatyana Litvinenko isə "Fosagro"-nun səhmlərinin 20 faizindən bir qədər çoxuna sahibdir.

Rus qadın milyarderlərin reytingində üçüncü yeri sərvəti 2,5 milyard dollar olan Varvara Skoç tutur. O, USM holding şirkətinin 30 faizlik payının sahibidir.

Ən zəngin ruslardan biri Aleksey Mordaşov "Nordgold" qızıl mədən şirkətinin nəzarət paketini övladlarının anası Marina Mordaşovaya verib. Nəticədə Mordaşova 1,85 milyard dollar sərvəti ilə siyahının dördüncüsü olub.

Beşinci yerdə 1,55 milyard dollar sərvətlə "Çerkizovo" qrupunun səhmlərinin 80 faizindən çoxuna nəzarət edən Lidiya Mixaylova qərarlaşıb.

İlk onluğa "Inteco Management" şirkətinin prezidenti Yelena Baturina (1,3 milyard dollar), "Novatek" şirkətinin yaradıcısının qızı Viktoriya Mixelson (1,2 milyard dollar), "Fosagro" qrupunun qurucusunun həyat yoldaşı Yevgeniya Quryeva (875 milyon dollar), "Lukoil" neft şirkətinin sahiblərindən birinin qızı Yekaterina Fedun (800 milyon dollar) və iş adamı Vladimir Koqanın dul arvadı Lyudmila Koqan (725 milyon dollar) da daxil edilib.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Araik Arutyunyanın olduğu bina atəşə tutuldu...

Xankəndidə naməlum şəxslər Qarabağdakı erməni quldurların başçısı Araik Arutunyanın oturduğu binaya girərək atəş açılar.

Bu barədə görün-tü sosial şəbəkələrin erməni seqmentində yayılıb. Bildirilir ki, naməlum şəxslər günün qaranlıq vaxtında Qarabağdakı erməni quldurların başçısı Araik Arutunyanın oturduğu inzibati binaya daxil olaraq avtomat silahdan atəş açılar. Atışma zamanı Araik Arutunyanın binada olub-olmadığı məlum deyil. Hadisənin törədənlərin kimliyi və atışma nəticəsində zərərçəkənlərin olub-olmadığı da bilinmir.

Qeyd edək ki, Xankəndidə naməlum şəxslərin Qarabağdakı erməni quldurlarının başçısı Araik Arutunyanın oturduğu binaya girərək atəş açmasını bəzi təfərrüatları məlum olub. Məlum olub ki, Xankəndidə yaşayan iki nəfər - A. V. (1983-cü il) və A. A. (1981) avqustun 28-i saat 03 radələrində sərxoş vəziyyətdə binaya və yaxınlıqdakı şəxslərə avtomat silahdan atəş açdı.

Həmin şəxslər saxlanılıb.

Onu da qeyd edək ki, Qarabağdakı erməni quldurlar arasında gərginlik son vaxtlar daha da artıb.

KƏNAN

Tənqidlərə görə işdən çıxarılan direktor nazirliyi məhkəməyə verdi

Bakıda fəaliyyət göstərən 169 nömrəli tam orta məktəbin keçmiş direktoru Pərvanə Əzimova Elm və Təhsili Nazirliyi ilə Bakı şəhəri üzrə Təhsil idarəsini məhkəməyə verib.

Qaynarinfo.az

xəbər verir ki, Pərvanə Əzimovanın iddia tələbi işə bərpa və əməkhaqqının ödənilməsi ilə bağlıdır.

Birinci instansiya məhkəməsinin qərarı Pərvanə Əzimovanı qane etmədiyinə görə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə müraciət edib. Onun şikayətinə hakim Namiq Cəfərovun sədrliyi ilə baxılacaq.

Pərvanə Əzimova 2019-cu ildə direktor təyin edilib. 2022-ci ildə tutduğu vəzifədən azad edilib.

Mediada Pərvanə Əzimovanın fəaliyyəti ilə bağlı tənqidi yazılara rast gəlinir. Bəzi iddialara görə, onun işdən çıxarılması haqqındakı tənqidlərlə bağlı olub.

Yaponiyalı ekspertdən dəhşətli proqnoz

“İstanbulda 7.9 bal gücündə zəlzələ ola bilər”

“Zəlzələ gəlir. Bir il sonra, bir ay, hətta bir həftə sonra ola bilər. Riskin ən böyük olduğu bölgələr Atatürk Hava limanı, Zeytinburnu, Küçükçekmece, Avcılar, Büyükçekmece və Fatih tərəfdə də yumşaq torpaqlar var”.

“AzPolitika.info” xəbər verir ki, bunu yaponiyalı zəlzələ eksperti

Yoshinori Morivaki “CNN Türk” televiziyasına müsahibəsində bildirib. Hazırda ekspertlər 7 baladək böyük Mərmərə zəlzələsi ehtimalından danışırlar. Morivaki isə 7.6-7.9 bal gücündə zəlzələ proqnozlaşdırır.

Həmin ərazilərin niyə risk altında olmasına gəlincə, Morivaki 1999-cu il zəlzələsində həmin ərazilərin daha çox ziyan gördüyünü bildirib.

“Hatayda durum pisdır, niyə? Torpaq yumşaq olduğu üçün. Bu binalar bir-birinə yapışmış və hamısı 2000-ci ildən öncə tikilib. Bu binalara çox ziyan dəyəcək”, - Morivaki söyləyib. Xatırladaq ki, bu ilin fevralında Türkiyənin cənub-şərqini silkələyən zəlzələdə azı 50 min nəfər həyatını itirib.

“Laçın” postunda erməni terrorçu və daha 3 təxribatçı saxlanıldı

Sərhəddçilərimiz “Laçın” sərhəd-buraxılış məntəqəsində daha bir erməni terrorçunu yaxalayıb. Bu barədə “infoteka24” Telegram kanalı məlumat yayıb.

Yayılan məlumatda qeyd edilir ki, yaxalanan şəxsin 22 yaşı var.

Əlavə olaraq, bu barədə qondarma rejimin “Antiböhran Şurası”nın sədri Tigran Petrosyan Facebook-da canlı yayımda məlumat verib.

“Laçın” sərhəd-keçid məntəqəsində vaxtilə Azərbaycan bayrağını təhqir etmiş 3 erməni də saxlanılıb. Bu barədə “Trend” agentliyi məlumat yayıb.

Söhbət 2021-ci ildə qondarma

“Martuni avo” komandasının “futbolçuları”nın meydana çıxarkən Azərbaycan bayrağını tapdalayaraq təhqir etmələrindən gedir. Həmin vaxt bu videogörüntülər geniş müzakirələrə səbəb olmuş və hiddət doğurmuşdu. İndi isə məlum olur ki, həmin komandanın “qəhrəmanları”ndan 3-ü sərhədi keçərək Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən yaxalanıblar.

Qeyd edək ki, həmin vaxt Azərbaycan Baş Prokurorluğu sözügedən ermənilərə qarşı bayrağımızın təhqir edilməsi ilə bağlı 283.2.3 və 324-cü maddələr əsasında cinayət işi açmışdı. 3 erməninin yaxalanması da həmin cinayət işinə uyğun olaraq yerinə yetirilib.

rilib.

Hüquq-mühafizə orqanlarından mətbuata sızan bəzi qeyri-rəsmi məlumatlara görə, bu erməni gənclər böyük ehtimalla, inzibati həbs cəzası alacaqlar. Belə ki, Azərbaycan tərəfi bundan öncə humanistik göstərərək, əlində silah dövlətimizə və ordumuza qarşı cinayət törətməyən ermənilərə amnistiya tətbiq ediləcəyinə eymam vurmuşdu.

Güman olunur ki, bu dəfə də həmin bu erməni “qəhrəmanları” gənc olmaları və peşmançılıq keçirdikləri üçün inzibati cəzaya məhkum edilərək, 10 günə yaxın saxlanıldıqdan sonra birdəfəlik Ermənistanla deportasiya ediləcəklər. Ancaq hər halda, bu 10 gün onların “təbiyələndirici söhbətlərdən” sonra başlarından böyük səhv və qələt etdiklərini anlamaları üçün kifayət edəcək...

KƏNAN

Rəsmi Bakıdan Makrona xəbərdarlıq

28 avqust tarixində Fransa Prezidenti Emanuel Makronun səfirlər konfransı zamanı səsləndirdiyi bölgə üzrə mövcud vəziyyətə dair yanlış təəssürat formalaşdıran və Ermənistanı birtərəfli qaydada müdafiə edən qərəzli fikirləri sülh prosesinə xələl gətirir.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, bu fikirlər Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadənin Fransa Prezidenti E. Makronun səfirlər konfransında səsləndirdiyi fikirlərə dair şərhində əksini tapıb.

Fransa Prezidentinin növbəti dəfə bölgədə humanitar vəziyyət barədə iddiaları əsas götürərək fikirlər səsləndirməsi bu ölkənin siyasətinin yanlış olduğunu bir daha sübut edir.

Azərbaycana qarşı 30 ilə yaxın müddətdə Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən işğalçılıq və təcavüz əməllərini qınayan, işğal nəticəsində 1 milyona yaxın qaçqın və məcburi köçkünün humanitar vəziyyətinə dair heç bir şərh verməyən Fransa tərəfinin indi Azərbaycanın BMT nizamnaməsinə və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun olaraq öz torpaqlarının azad edilməsi ilə nəticələ-

nən 2020-ci il 44 günlük Vətən müharibəsini qınaması, eləcə də bölgədə humanitar vəziyyət ilə bağlı iddialara çıxışında xüsusi vurğu etməsi anlaşılan deyil.

Fransa Prezidentinin leksikonunda “Laçın humanitar dəhlizi” kimi ifadələrə yer verməsi, bu istiqamətdə təzyiq dili ilə danışması qəbuləlməzdir və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmətsizlikdir.

Laçın yolundan və sərhəd buraxılış məntəqəsindən gün ərzində onlarla erməni sakinin keçdiyi, Azərbaycan tərəfindən erməni sakinlərə yüklərin daşınması üçün “Ağdam-Xankəndi” və digər alternativ yolların ayrıldığı, bütün bu söylərə baxmayaraq, bu yollardan istifadənin Ermənistan və özlərini erməni sakinlərin nümayəndələri kimi təqdim edən şəxslər tərəfindən siyasiləşdirilməsi Fransa tərəfinə yaxşı məlumdur. Bu istiqamətdə cari ilin avqust ayının əvvəlində əldə olunmuş razılıqların icrasını təşviq etmək əvəzinə erməni tərəfinin tənriki addımlarına dəstək verən fikirlərə çıxış zamanı yer verilməsi prosesə birbaşa maneçilik törədən amillərdəndir.

Praqada Avropa İttifaqı missiyasının və 1991-ci il Alma-Ata bəyannaməsi çərçivəsində sərhədlərin tanınması təşəbbüsünün müəllifliyinin Fransa tərəfinin olduğunu bildiren Fransa tərəfinin, nəyə görə Azərbaycan əraziləri işğal altında olan 30 ilə yaxın bir dövrdə bu kimi təşəbbüslərlə çıxış etmədiyi sualına da cavab verməsi daha faydalı olardı.

Azərbaycan tərəfi bölgədə sülh və təhlükəsizliyin təmin olunmasında qərarlıdır və bu prosesə maneçilik törədən bütün kənar müdaxilələrin qarşısı qətiyyətlə alınacaq.

Dövlət xəyanətdə təqsirləndirilən qadının məhkəməsi başlayıb

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə dövlət xəyanətdə təqsirləndirilən Fidan Əliyevanın cinayət işi üzrə məhkəmə iclası başlayıb.

“Report”-un məlumatına görə, hakim Əli Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxs sərbəst ifadə verib.

O, özünü ittihamlarda təqsirli bilməyib.

Proses sentyabrın 25-də davam etdiriləcək.

İttihamla görə, Bakı şəhər sakini, 2002-ci il təvəllüdlü Əliyeva teleqram sosial şəbəkəsində Ermənistan xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşı ilə tanış olub. O, uzun müddət həmin şəxsə Azərbaycan haqqında məlumatlar verib, foto və video görüntülər göndərmişdir.

F.Əliyeva Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat nəticəsində saxlanılıb.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

**Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi
ilə 44 günlük “Vətən Müharibəsi”ndə
qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistan
tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq
əleyhinə cinayətlər, habelə müharibə
cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya
ictimaiyyətinə çatdırılması**

Xankəndidəki separatçıların avqustun 25-də rəsmi Bakı ilə görüşün təşkil edilməsi üçün Rusiyaya ünvanladığı müraciət cavabsız qalıb. Bununla bağlı publika.az-da yer alan informasiyada deyilir ki, separatçıların qondarma “dövlət naziri” Qurgen Nersisyan görüşün “təhlükəsiz yerdə” keçirilməsini istədiklərini açıqlamışdı. Separatçılar “təhlükəsiz yer” dedikdə Bakının təklif etdiyi əraziləri - Bərdə, yaxud Yevlax şəhərlərini istisna edir, onlar daha çox Rusiya sülhməramlılarının nəzarətində olan yerdə danışmaq istəyirlər.

Nersisyanın açıqlamasında əsas diqqətçəkən məqamlardan biri “Bakı ilə danışıqların xalqa açıq olması” ilə bağlı dedikləridir. Separatçı bildirir ki, “təşəbbüs göstərmək, xalqa açıq dialoq aparmaq lazımdır”. Separatçılar bir tərəfdən Rusiyaya Bakı ilə görüşün təşkil edilməsi üçün yalvarır, digər tərəfdən, “dialoq xalqa açıq olmalıdır” deyir. Bu, onların düşüüyü çıxılmaz vəziyyətdən xəbər verir. Bakı isə öz növbəsində Ağdam yolundan istifadədə ısrarlıdır və Qarabağdakı erməni nümayəndələri ilə Yevlax, daha sonra Bərdədə görüşün keçirilməsini, Ağdam marşrutu və reintegrasiya məsələsinin müzakirəsini təklif etdi. Ağdam yolundan istifadənin alternativini yoxdur, bunu separatçılar da anlayır. Erməni mənbələr ötən həftə məlumat yayırdı ki, Araik Arutyunyan və başının dəstəsi Ağdam yolundan istifadəni müzakirə edir, yaxın günlərdə bununla bağlı qərarı açıqlayacaq. Bu məlumat separatçılar tərəfindən təkbiz olundu, hərçənd, Nersisyanın açıqlamaları Ağdam yolunun açılmasını qəbul etmək məcburiyyətində qaldıqlarını göstərir. Lakin separatçılar öz oyunlarını oynamağa da cəhd edir: Ağdam yolunun açılması ilə razılaşmaq məcburiyyətində olsalar da, bununla bağlı müzakirələrin Yevlaxda, yaxud Bərdədə yox, sülhməramlıların müvəqqəti nəzarət etdiyi ərazilərdə keçirilməsinə çalışır, Rusiyanı vasitəçiyə, özlərini “tərəfə” çevirmək istəyirlər.

Beləliklə, Xankəndidə üç gündür cavab gözləsələr də, nəticə yoxdur. Çünki Bakı onların isteklərini qəti şəkildə rədd edir. Yeganə yol Bakının təklif etdiyi ərazidə Ağdam marşrutunu, ümumiyyətlə

lərdə proseslər gərginlik xəttinə keçəcək”.

Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri hesab edir ki, Azərbaycan Ermənistanından tərəfindən girişi bağlamalı, yalnız Qarabağdan birdəfəlik gəndələrə icazə verməlidir: “Azərbaycana qarşı bu təhdid siyasəti heç də Laçın yolu və guya blokada məsələsi deyil. Bu, regionda sülhə mane olmaq və Cənubi Qafqazda qeyri-sabitliyi saxlamaqdan ibarətdir. Ermənilərdən isə alət olaraq istifadə edilir. Onu da bildirməliyəm ki, Fransanın BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına Laçın yolunda maneəsiz giriş-çixışın təmin olunması, Qarabağda yaşayan ermənilərin “blokadası” ilə bağlı qətnaməni müzakirəyə çıxarması gözlənilir. Fransanın belə bir qətnaməni BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasında gündəliyə çıxarması məlum olduğdan sonra

helikopterlərin biri ilə bölgədən qaçmağa çalışacaq”

Separatçıların lideri Araik Arutyunyanın müqavimət güclərini azaldığını anladığını deyən “Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə bu qənaətdədir ki, onun yeni hiyləsi Rusiyanın vasitəçiliyi ilə Azərbaycanın hökumət təmsilçiləri ilə növbəti dəfə Xocalıda görüşün təşkilidir: “Arutunyan bu məqsədlə “dövlət naziri” Qurgen Nersisyanı qabağa verib. Separatçıların “dövlət naziri” Azərbaycan hökumətinin təmsilçiləri ilə görüşmək istədiklərini açıqlayıb. Görüş istəşələr də azərbaycanlılarla üz-büz qalmaqdan qorxurlar, tələb edirlər ki, masada ya Rusiya, ya da hansısa qeyri-müəyyən üçüncü tərəf otursun. Bu Azərbayca-

min zərbələr nəticəsində yüzlərlə mülki vətəndaşımızı itirdik. Arutunyan müharibədən sağ çıxdı. O istefa verib aradan çıxmağa çalışsa da, Moskvadan icazə vermədilər. Müharibədən sonra Arutunyan artıq Moskvanın nəzarətinə keçmişdi. O indi də istefa vermək istəyir, ancaq Moskvadan hələ razılıq almayıb. Razılıq alan kimi Rusiya hərbi kontingentinə aid helikopterlərin biri ilə bölgədən qaçmağa çalışacaq. Əgər Arutunyan “vəzifəsinin” icrasına davam edərsə, bu separatçıların və bölgənin erməni sakinlərinin durumunu daha da ağırlaşdıracaq. Çünki Araik Arutyunyan Azərbaycanın hökumət təmsilçiləri ilə görüşə neqativ yanaşır, üçüncü qüvvənin iştirakıyla neytral zonda dialoqun mümkünlüyünü bildirib. Buna isə rəsmi Bakı razılaşmayacaq. Bu gedişat Qarabağdakı ermənilərin sosial problemlərini

"Mövcud şəraitdə Ermənistanla sülh müqaviləsinin bağlanması sual altındadır"

reintegrasiya prosesini müzakirə etməkdir.

“Fransa, İran və Rusiya Ermənistanın Azərbaycanla sülh müqaviləsi bağlamasına imkan verməyəcək”

Qeyd edək ki, həm sözügedən mövzu, həm Fransanın Ermənistan üzərindən Qarabağa “humanitar yük” göndərmə cəhdi, həm də Parisin BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına Laçın yolunda maneəsiz giriş-çixışın təmin olunması, Qarabağda yaşayan ermənilərin “blokadası” ilə bağlı qətnaməni müzakirəyə çıxarması ilə bağlı mövqeyini “Hurriyyet”lə bölüşən Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri, Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Məhəmməd Əsədullazadənin fikrincə, Qarabağda erməni icmasının rəhbərliyinə Samvel Babayan gələ bilər. Azərbaycanın buna məqbul yanaşdığını vurğulayan politoloqun sözlərinə görə, Araik Arutyunyanın Qarabağı tərk etməsi mümkündür.

Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini onu da bildirib ki, mövcud şəraitdə Ermənistanla sülh müqaviləsinin bağlanması sual altındadır: “Ermənistanla sülh üfüqdə belə, görünür. Fransa, İran və Rusiya Ermənistanın Azərbaycanla sülh müqaviləsi bağlamasına imkan verməyəcək. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan sülhə mane olan “Müstəqillik aktını” dəyişsə də sülh müqaviləsi tezliklə bağlanmayacaq. Ona görə də Azərbaycan hərbi cəhətdən güclənməli və erməniləri Qarabağdan tam çıxarmalıdır. O da məlumdur ki, Fransa Qarabağda ermənilərə “humanitar yük” göndərəcək. Azərbaycan sərhədinə tam nəzarəti bərpa edib. Heç bir ölkə Azərbaycanın icazəsi olmadan sərhəddən keçə bilməz. Fransanın bu siyasəti açıq şəkildə Azərbaycanın suverenliyinə təhdiddir. Düşünürəm ki, yaxın gün-

Məhəmməd Əsədullazadə: “Samvel Babayan erməni icmasının rəhbərliyinə gələ bilər, Araik Arutyunyanın isə Qarabağı tərk etməsi mümkündür”

separatçılar Xankəndi-Ağdam yolunun açılması ilə paralel Laçın yolunun da maneəsiz açılmasını şərt kimi irəli sürdülər. Bütün bunlar göstərir ki, Fransa Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin bağlanmasına mane olur. Fransanın bu siyasəti daha çox Rusiyanın geosiyasi maraqlarına cavab verir. Ümumiyyətlə, Parisin Cənubi Qafqazda anti-Azərbaycan siyasəti Fransanın regionda siyasi mövqelərinin güclənməsinə gətirib çıxarmayacaq. Fransa üçün Cənubi Qafqaz nə Afrika, nə də Aralıq dəniz regionudur. Bura yeni geosiyasi nizamın yaradıldığı və bu nizamı dikte edən Azərbaycan-Türkiyə tandemi hakimdir. Ona görə də Fransanın bu kimi siyasi təxribələri müsbət nəticə verməyəcək. Hesab edirik ki, Fransa anti-Azərbaycan qətnaməni səssverməyə çıxarsa üzv ölkələr tərəfindən buna veto qoyula bilər”.

“Arutyunyan Moskvadan istefasına razılıq alan kimi Rusiya hərbi kontingentinə aid

Elxan Şahinoğlu: “Ermənistan hakimiyyətini və Qarabağ separatçılarını bölgədə yaşayan ermənilərin sosial problemlərinin həlli maraqlandırmır, məqsədləri beynəlxalq aləmdə Azərbaycanı çətin duruma salmaqdır”

nin maraqlarına cavab vermir. Üçüncü tərəfin iştirakıyla görüşə razılaşmaq məsələni beynəlləşdirmək deməkdir. Havalər soyumağa başladıqca vəziyyətləri daha da ağırlaşacaq və onda vasitəçisiz görüşməkdən başqa alternativləri qalmaqacaq, ya da sürətlə Qarabağı boşaltmağa başlayacaqlar”.

Son günlər Xankəndidə qarşıdurmaların və atışmaların sayının artdığını qeyd edən politoloq bildirib ki, məhz hazırkı durum Qarabağ separatçılarının lideri Araik Arutyunyanın sonunun necə olacağını gündəmə gətirir: “Araik Arutyunyan İkinci Qarabağ müharibəsinə qədər işğal altındakı bölgəni Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla birgə istədiyi kimi idarə edirdi. Azərbaycan ordusu müharibə günlərində Arutyunyanın yerini müəyyənləşdirməyə çalışırdı. O məhv olunmalıydı. Çünki Arutyunyan Gəncə və digər şəhərlərimizin bombalanması əmrini verdiyi açıq ifadə etmişdi. Hə-

dərinləşdirəcək. Qazları, elektrikləri, internetləri kəsəcək, bunların hamısı işğal dönməndə qanunsuz çəkilib. Qarabağ erməniləri Azərbaycan qanunlarına tabe olmayana qədər işğal dövründəki rahat həyatlarına qayıda bilməyəcəklər”.

“Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbərinin fikrincə, bu vəziyyətdə Qarabağ erməniləri və əli silahlı separatçıların bir qismi Araik Arutyunyanı hədəf götürəcəklər: “Nə qədər ki, separatçılar torpaqlarımızı işğal altında saxlayıb, ərazilərimizin nemətlərindən istifadə edirdilər, onlar fikir birliyi içində idilər, elə ki, müharibədə məğlub oldular və Laçın yolunda sərhəd keçid məntəqəsi yaradıldı, aralarında ixtilaf dərinləşdi və günahtar axtarışına çıxdılar. Bu durum separatçıların öz aralarında silahlı qarşıdurmaya gətirəcək. Araik Arutyunyanı bizdən əvvəl elə özləri bitirəcəklər”.

Laçın sərhəd keçid məntəqəsində növbəti terrorçunun həbs olunduğunu xatırladan Elxan Şahinoğlunun sözlərinə görə, erməni saytları həmin terrorçunu İrəvana qayıdan “tələbə” kimi qələmə verirlər: “Yenə haray-həşir salmağa başlayacaqlar. Xaçartyan sərhəddə həbs olunanda da bağırırdılar, bir nəticə hasil etmədilər. Azərbaycanca təzyiqin nəticə vermədiyini anlamırlar, doğrusu bizə qarşı elə böyük təzyiq də yoxdur. Laçın yoluna yaxın ərazidə yükləri bir aydır durduğu yerdə qalıb. Həmin yükləri Ağdam istiqamətindən çatdırılmasına razılaşsaydılar, məsələ çoxdan həll olunmuşdu. Demək, Ermənistan hakimiyyətini və Qarabağ separatçılarını bölgədə yaşayan ermənilərin sosial problemlərinin həlli maraqlandırmır, məqsədləri beynəlxalq aləmdə Azərbaycanı çətin duruma salmaqdır. Yenə nəticə əldə etmədikləri halda hələ də ərazi bütövlüyümüzə müqavimət göstərirlər”.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

Rasim Məmmədovun Aygün Kazımovadan aldığı evlə bağlı protest verildi

“Baku Steel Company”nin keçmiş rəhbəri Rasim Məmmədovun üzərinə həbs qoyulmuş bəzi əmlaklarının müsadirə edilməməsi ilə bağlı qərardan kassasiya protesti verilib.

Söhbət Nəsimi rayonu Səməd Vurğun küçəsində yerləşən iki fərdi ev və Mərdəkan qəsəbəsində yerləşən torpaq sahəsindən gedir.

R.Məmmədov məhkəmədə həmin evlərdən birini Xalq artisti Aygün Kazımovadan aldığı demişdi.

İstintaq orqanı tərəfindən sözügedən əmlaklar üzərinə həbs qoyulsa da, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi qərarı ləğv edib. Sonradan Bakı Apellyasiya Məhkəməsi də birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü əsaslı sayıb.

Dövlət ittihamçısı hökm və qərarla razılaşmır, Ali Məhkəmədən əmlakların müsadirə edilməsini xahiş edir.

Qeyd edək ki, Rasim Məmmədov DTX-nin keçirdiyi əməliyyatla həbs edilib. O, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 185 milyon manatlıq yeyintidə təqsirli bilinib. 14 il azadlıqdan məhrum edilib. Bundan əlavə onun 70 milyonluq əmlakı müsairə edilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi həbs müddətini 3 ay azaldıb, hökm qalan hissələrdə dəyişdirilmədən saxlanılıb.

Məhkəmə Bəxtiyar Hacıyevlə bağlı qərar verdi

Bəxtiyar Hacıyevin ev dustaqlığına dair vəsatəti dünən Bakı Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən təmin edilməyib. Hurriyyet.az xəbər verir ki, bunu vəkil Aqil Layic bildirib.

Məhkəmə təqsirləndirilən şəxsin həbsdə qalmasına qərar verib.

Qeyd edək ki, Bəxtiyar Hacıyev ötən ilin dekabr ayında həbs edilib. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 221.2.2 (xuliqanlıq), 289.1 (məhkəməyə hörmətsizlik etmə), 192 (qanunsuz sahibkarlıq), 193-1 (cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərini və ya digər əmlakı ləqallaşdırma), 320.1 (rəsmi sənəd saxtalaşdırma), 320.2 (bilə-bilə saxta sənədlərdən istifadə etmə) və 206-cı (qaçaqmalçılıq) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb.

“Sülhməramlılar”ın komandiri yenidən dəyişir?

Aleksandr Lentsovun “müəllim-general” Kirill Kulakovla əvəzlənəcəyi iddia olunur

onun sələfi olan, Suriyada, Gürcüstanda, Çeçenistanda, hətta Əfqanıstandakı əməliyyatlarda iştirak etmiş Lentsov general-polkovnik rütbəsində ikən, Kulakov general-mayordur. Onun hərbi bioqrafiya-

məsi kifayət qədər düşündürücüdür...

Ümumiyyətlə, indiyə kimi “sülhməramlı” komandirlərin ən iddialısı və özündənrazısı Rüstəm Muradov olub. Bu da onun Qarabağdakı hərbi kontingentə rəhbərlik dövrünün hələ Rusiyanın “havalı” - Ukraynada burnu

Rusiya son zamanlar özünün Qarabağdakı müvəqqəti hərbi kontingentinin başçıları necə dəyişir, “əlcək kimi” tez-tez dəyişməkdədir. Erməni KİV-lərinin yazdığına görə, cari ilin aprelində bu vəzifəyə təyin olunan və separatçı erməni hərbi birləşmələrinin təminatı üçün əlindən gələni edən general Aleksandr Lentsov başqa bir generala - Kirill Kulakovla əvəzlənəcək.

Xatırladaq ki, Lentsovun təyinatından cəmi üç gün əvvəl Azərbaycan Laçında öz sərhəd keçid məntəqəsini quraşdırmışdı. Həmin vaxt ermənilərin arvadının erməni millətindən olduğu bildirilən general Lentsovdan yolun açılması və sərhəd keçid məntəqəsinin götürülməsi ilə bağlı ciddi gözləntiləri vardı. Onlar hesab edirdilər ki, Moskvanın və Qərbdəki ermənipərəstlərin təzyiqləri, eləcə də Lentsovun şəxsi təşəbbüsləri nəticəsində Azərbaycanı geri çəkməyə məcbur etmək mümkün olacaq. Ancaq xam xəyallar növbəti dəfə “suya düşdü”...

İndi yəqin ki, Lentsov da digər əksər sələfləri kimi Ukrayna cəbhəsinə atılacaq. Girdiyi bataqlıqda çapalayan Rusiya ordusunun belə təcrübəli generalara böyük ehtiyacı var. Ancaq Ukraynadakı müharibənin ötən bir il yarımlıq gedişatı göstərir ki, Rusiya generalları barədə rəvayətlər realıqda özünü qətiyyənlə doğrultmur və Rusiya ordusunun ən başlıca problemlərindən biri məhz korrupsiyadan “şişmiş” savadsız generalların bacarıqsızlığıdır...

Maraqlıdır ki, Kreml ilk dəfə Qarabağa döyüş təcrübəsi olmayan, Rusiyanın xaricdəki və separatçı bölgələrdəki əməliyyatlarında iştirak etməmiş bir generalı göndərir. Kirill Kulakovun rütbəsi də böyük deyil. Məsələn,

sı da olduqca zəifdir.

1969-cu ildə Rostov vilayətinin Novoandrianovka kəndində Ukraynadan köçmüş ailədə anadan olan Kulakovun hərbi karyerasının böyük hissəsi hərbi məktəbdə müəllimliklə keçib. Kulakov 20 ilə yaxın müddətdə - 1995-ci ildən 2014-cü ilə qədər Kazan Ali hərbi məktəbində müəllim kimi çalışıb. Hərbi ixtisası tankçı olan Kulakov 2014-2017-ci illərdə tank briqadasına rəhbərlik edəndən sonra yenidən Kazandakı məktəbə qayıdıb və 2017-ci ildən bu günə kimi həmin məktəbə rəhbərlik edib.

Öz sələfləri ilə müqayisədə kifayət qədər sönük hərbi keçmiş, təcrübəyə malik olan Kulakovun belə bir mürəkkəb dövrdə Qarabağdakı hərbi kontingentə rəhbər göndərilməsi kifayət qədər düşündürücüdür...

əzilməmiş vaxtlara düşməsilə ilə bağlıydı.

Sonradan bu başa bəla general Ukrayna müharibəsində özünün bütün “istedadını” göstərdi. Uqlədar ətrafında cəmi bir döyüşdə Rusiyaya aid 10-larla hərbi texnikanı və yüzlərlə əsgəri güdə verən Muradov bir müddət sonra ümumiyyətlə, cəbhədən çekilərək, uzaq hərbi dairələrdən birinə “istirahətə” göndərildi.

Ən əsası isə odur ki, komandirlərinin kim olmasından asılı olmayaraq, Azərbaycanın bədənindəki yad cisim olan “sülhməramlı” kontingent 10 noyabr sazişində göstərilən müddət bitən kimi çıxarılaraq, məlum “rus gəmisi”nin istiqmətinə göndəriləcəkdir...

Cəlal MƏMMƏDOV

“Qubad İbadoğlu təcridxanada işgəncələrə məruz qalır”

Partiya sədrinin qarşısından şok iddia

naqlanır. Qalxanabənzər vəzdəki (zob) dəyişikliklər artıq gözlə müşahidə edilə bilən səviyyəyə çatıb. Düyünlər öz işini görür, qardaşım da sinir sisteminin pozulması əlamətləri müşahidə olunur. Qan təzyiqi, şəkər və ürək döyüntüsü hələ də normallaşmayıb. Üstəlik gecələr kamerada işıqlar söndürülmür. Bu vəziyyət

onsuz da əsəbləri pozulan qardaşımın normal yatmasına imkan vermir. Bu da gün ərzində xroniki yorğunluğa və baş ağrılarına səbəb olur. Bir daha əmin oldum ki, gecələr işıqların yanılı saxlanılması qardaşıma qarşı fiziki işgəncə vasitəsidir. Xatırladaq ki, iyulun 24-də Bakının Nərimanov Rayon Məhkəməsi Qubad İbadoğlunu saxta pul hazırlamaqda ittiham edərək 3 ay 26 gün müddətinə həbs edib. Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyindən bildiriblər ki, İbadoğlunu Türkiyədə 2016-cı ildə çevriliş cəhdində ittiham olunan Fəthullah Gülenin tərəfdarları ilə əlaqəlidir.

Avqustun 25-də ona qarşı “dini ekstremist materialların hazırlanması, saxlanması və ya yayılması” maddəsi ilə daha bir ittiham irəli sürülüb. Qubad İbadoğlu ittihamları qəbul etmir və onları absurd hesab edir. Bir çox beynəlxalq təşkilatlar və rəsmilər rəsmi Bakını siyasetçini dərhal azad etməyə çağırıb.

TURAN

Bugünlərdə, daha dəqiq desək, avqustun 23-də "Vaqner" özəl hərbi şirkətinin rəhbəri, "Putinin aşbazı" kimi tanınan iş adamı Yevgeni Priqojin Rusiyanın Tver vilayətinin Kujenkino qəsəbəsi ərazisində təyyarə qəzası nəticəsində həlak olub. Qeyd edək ki, indiyədək Priqojinin ölümü ilə bağlı bir çox versiya səsləndirilib. Məsələn, axar.az-da yer alan informasiyaya görə, Rusiya Dövlət Dumasının keçmiş deputatı İlya Ponomaryov bildirib ki, Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqunun "Vaqner" in rəhbərinin ölümündə əli ola bilər.

Qətlin Sergey Surovikinın yerinə Rusiya Aerokosmik Qüvvələrinin yeni komandirinin təyin edildiyi gün baş verdiyini deyən Ponomaryov belə təsadüflərə inanmadığını vurğulayıb: "Təyyarə iki S-300 raketləri ilə Aerokosmik Qüvvələrin yeni komandirinin təyin edildiyi gün vuruldu. Mən belə təsadüflərə inanmıram. Ona görə də anladığımız kimi, buna Priqojin ilə şəxsi hesablaşması olan Sergey Şoyqu birləşmə göstəriş verməli idi". Ponomaryovun fikrincə, bu, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin təşəbbüsü olsaydı, o zaman FTX-nin (Federal Təhlükəsizlik Xidməti-red.) üslubunda, yeni ya zəhərlənmə, ya da "Afrikada ov qəzası" kimi olardı.

Rusiya Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin keçmiş əməkdaşı Sergey Jirnov isə iddia edir ki, təyyarədə Priqojin və Utkinin meyitləri olub, onlar qəzadan xeyli əvvəl öldürülməli. Jirnovun sözlərinə görə, onların meyitləri təyyarədəki soyuducuda olub. "Priqojin həbs etdilər, işgəncə verdilər, daha sonra öldürdülər" deyən Jirnov qeyd edib ki, "Vaqner" in rəhbəri qiyamdan dərhal sonra öldürülüb, tərəfdarlarını sakitləşdirmək üçün saxta foto və videolarını düzəldiblər: "Onun Belarusdakı bütün çəkilişləri gecə aparılıb və orada onu müəyyən etmək çətindir. Səsi isə müasir texnikanın köməkliliyi ilə düzəltmək asandır. Onun sonuncu dəfə Afrikadakı videomüraciəti də saxtadır. Fikir verin, 50 dərəcə istidə, tam təchizatda onda bir damcı da tərx yoxdur, heç dərisi də parlaq deyil".

Ukrayna Prezident Ofisi rəhbərinin müşaviri Mixail Podolyak isə bildirib ki, "Vaqner" in digər komandirləri də öldürüləcək. Onun sözlərinə görə, Priqojin qiyama başlayanda özünün öldürülməsi və qrupunun məhv edilməsi üçün order imzalamışdı: "Vaqner" 2023-cü ilin iyununda fəaliyyətini dayandırdı. İndi strukturun dağıdılması tam şəkildə baş verir, çünki Priqojin, Utkin və Çekalovdan başqa, bu və ya digər şəkildə rəhbərliyə yaxın olan bir sıra komandirlər şübhəli ki, öldürüləcəklər". Podolyakin hesab edir ki, müharibənin indiki mərhələsində Vladimir Putinin

Priqojinin ölümü Putin və Rusiya elitası üçün yaxşı heç nə vəd etmir

peşəkar hərbi kadrlara ehtiyacı yoxdur, ona tamamilə yarasız səfərbər edilmiş resurslar lazım olacaq.

"Rusiya kimi ölkədə aşağıdan dəyişikliklər, demək olar ki, mümkün olmadığından "saray çevrilişləri" baş verə bilər"

Beləliklə, mövzu ilə bağlı mövqeyini "Hurriyyet"lə bölüşən Respublikaçı Alternativ Partiyasının (REAL) icra katibi, politoloq Natiq Cəfərlinin qənaətinə görə, eger Putinin Priqojini cəzalandırdığı doğrudursa, o zaman bu, Rusiya elitası üçün təhlükəli mesajdır: "Rusiyada Kreml təbliğatçıları Priqojini Qərbin xüsusi xidmət orqanlarının öldürdüyünü yayır. Əslində anlamırlar ki, bu, pis versiyadır. Totalim, eger həтта elədirsə, bu Rusiya elitası üçün çox pis mesajdır. Yəni, sizin təhlükəsizliyinizə təminat yoxdur, Qərb sizi hər yerdə öldürə bilər, Putin sizi qoruya bilmir. Eger əsas versiya, yəni, Putinin onu cəzalandırdığı doğrudursa, o zaman da elita üçün təhlükəli mesajdır ki, "dəli qoca" kimi istəsə aradan götürə bilər. Digər versiya, yəni, Putinsiz Şoyqu və komandası onu aradan götürübsə, bu lap bərhad mənzərədir. Deməli, "dəli qoca" hər şeyi və hamını nəzarətdə saxlaya bilmir, yeni ciddi "güc mərkəzi" və ya "Kremlin güclü qülləsi" yaranıb".

Politoloq hesab edir ki, bütün hallarda Priqojin hadisəsi Rusiya elitası üçün çox pis gəlişmədir, yəni "Vaqner" in rəhbərinin ölümü ilə bağlı irəli sürülən bütün versiyalar Putin və elitanın ziyanına dir: "Sağqalma instinkti" işə düşə bilər, həmin instinkt isə 1-ci versiya doğrudursa, Qərblə münasibətləri yaxşılaşdırmağa, 2-ci və 3-cü versiya doğrudursa "dəli qoca"dan can qurtarmağa yön-

ləndirəcək. Uzun sözlün qıssası, bu hadisə elitanı öz başına çarə qılmağa vadar edəcək ki, bu da Putin üçün heç də yaxşı gedişat deyil. Rusiya kimi ölkədə aşağıdan dəyişikliklər, demək olar ki, mümkün deyil, amma "saray çevrilişləri" ola bilər".

"Eger Priqojinin ölümünü, həqiqəten də Rusiya təşkil edibse, Putin bununla dünyaya və düşmənlərinə göz dağı vermək istəyib"

CNN telekanalının Priqojinin təyyarəsinin gövdəsinin qəza anınadək, demək olar, zədəli olmadığını, yerə çırpılmadan önce yalnız qanadının qopmuş olduğunu müəyyənləşdirdiyini deyən Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatiya Araşdırmaları Mərkəzinin eksperti Kənan Novruzov bildirib ki, "Vaqner" in uğursuz silahlı qiyamından sonra Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ölkənin müdafiə naziri Sergey Şoyqu ilə Priqojin arasında seçim edəcəyini, o cümlədən ikincinin öldürülməyini çoxları proqnozlaşdırırdı: "İlk növbədə Putinin xarakteri bu qənaəte gəlməyə əsas verirdi. Belə ki, onun düşmənlərinə qarşı amansız olduğu əksəriyyətə məlumdur. "KQB" məktəbi keçən, keçmiş agent Putin üçün bu sui-qəsdlər adi haldır. İkinci bir tərəfdən, Priqojin Rusiya Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyini tez-tez tənqid edirdi. Bu, uzun müddət davam edə bilməzdi. Putin intriqaya son qoymalı idi. Bu mənada "Vaqner" rəhbərinin ölümü əslində təəccüblü deyil. Amma suallar və qaranlıq məqamlar kifayət qədərdir. Ağla ilk gələn sual budur: niyə məhz təyyarə qəzası? Sözsüz ki, sui-qəsdin başqa yolları da var. Məsələn, Putin Priqojini zəhərləyə və ya həbs etdirə bilərdi. Və bunu ele edərdi ki, kimsənin xəbəri olmaz-

Natiq Cəfəri:
"Vaqner" in rəhbərinin ölümü ilə bağlı irəli sürülən bütün versiyalar Putin və elitanın ziyanına dir"

di. Çoxları düşünərdi ki, Priqojin sadəcə olaraq yoruldu və getdi".

"Elə isə bu qədər səs-küy nəyə lazım idi" sualını cavablandır Kənan Novruzovun fikrincə, eger Priqojinin ölümünü, həqiqəten də Rusiya təşkil edibse, ola bilsin, Putin bununla dünyaya və düşmənlərinə göz dağı vermək istəyib: "İkincisi, təyyarə qəzasının sırf texniki səbəblərdən olmadığını kimsə iddia edə bilməz. Bəlkə də digər hallarda Putin daha çox şübhə çəkərdi, nəinki indi. Maraqlı məqamlardan biri budur ki, həmin vaxt Priqojinə məxsus 2 təyyarə Tver şəmasında idi. Bu, "Vaqner" rəhbərinin əslində ölmediyinə və baş verənlərin sadəcə şou olduğuna dair şübhələr yaradır. Belə ki, Priqojinin digər təyyarədə olması da mümkündür. Qeyd olunan rəsmi açıqlamaların isə dezinformasiya olması, ictimai rəyi çaşdırmaq üçün məqsədlə şəkildə yayılması qətiyyəti istisna deyil. Üstəgəl, Priqojinin müxtəlif geyimlə və kamuflajda yayılan fotoları da onun ölmediyinə dair şübhələri artırır".

Priqojinin uzun müddət, bəlkə də, ölümünə qədər Putinin adamı

olduğunu vurğulayan siyasi ekspert qeyd edib ki, silahlı qiyama cəhdin də Kremlin hazırladığı şou olduğu iddia edilirdi: "Eger qiyam şou idisə, deməli, Putinin indi də hansısa oyunu olması mümkündür. Ümumiyyətlə, Priqojinin, həqiqəten, ölüb-ölməməsi bundan sonra uzun müddət müzakirə olunacaq. Bəlkə də həmin vaxt səmada iki təyyarənin olması məhz buna hesablanıb. Bu arada, Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenko Priqojinin ölümü haqqında maraqlı fikir səsləndirib. O bildirib ki, "Vaqner" rəhbərinin təhlükəsizlik zəmanəti yox idi. Beləliklə, Lukaşenko məsuliyyəti həm öz üzərindən, həm də Putinin üzərindən yayındırmağa çalışıb. Həm rəsmi Moskvanın, həm də rəsmi Minsk-in mövqeyinə görə Priqojinin ölümündə Rusiyanın əli olmayıb. Kreml bu iddiaları rədd edir. Əs-

Kənan Novruzov:
"Priqojinin ölümündə Qərbin və ya Ukraynanın əli varsa, deməli, onlar istənilən vaxt Putinin digər adamlarını da aradan götürə bilər"

lində, praktiki baxımından "Vaqner" rəhbərini Qərbin, həтта Ukraynanın aradan çıxarması mümkündür. Ola bilsin, doğrudan da, təyyarə qəzası Rusiyanın işi deyil. Amma Kremlin ısrarla öz yaxasını qırağa çəkməsi də əslində Rusiyanın ziyanına dir. Belə ki, Priqojinin ölümündə Qərbin və ya Ukraynanın əli varsa, deməli, onlar istənilən vaxt Putinin digər adamlarını da aradan götürə bilər. Bu isə Kremlin təhlükəsizliyinin açıq-aşkar təhdid altında olması deməkdir. Odur ki, Putinin Priqojinin ölümündə rolu olduğunu deməsi, bəlkə də, daha yaxşı variantdır".

Kənan Novruzov onu da əlavə edib ki, bundan sonra "Vaqner" in taleyinin necə olmasına dair müxtəlif versiyalar var: "Xüsusi hərbi təşkilatın dağılması istisna deyil. Mümkündür ki, "Vaqner" tədricən Belarus ərazisindən çıxacaq, döyüşçülərin bir çoxu Rusiya Müdafiə Nazirliyinin tərkibinə daxil olacaq. Hər halda Putin bu fürsəti qaçırmaz istəməz".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

Rusiyanın Ukraynaya təcavüzü Kremlin Cənubi Qafqazda “müttəfiqi” Ermənistanı dəstəkləmək imkanlarını kəskin şəkildə azaldıb. Moskvanın İrəvana verə biləcəyi silahlar bu gün onun özünə “Ukrayna cəbhəsində” lazımdır.

“Stokholm Beynəlxalq Sülh Araşdırmaları İnstitutu”nun hesablamalarına görə, Rusiya 2011-2020-ci illərdə Ermənistanə ən böyük silah ixracatçısı olub və bu müddət ərzində erməni ordusunun demək olar ki, bütün əsas silahlarını təmin edib. Amma Ukraynada müharibə başlayandan sonra tədarük faktiki olaraq kəsilib. 2023-cü ilin mayında Ermənistan Rusiyanın silah ixracına dair müqavilələri, hətta Ermənistanın artıq pulunu ödədiyi müqavilələri pozmağın dan şikayətlənib.

Nəticə isə odur ki, Ermənistanın hərbi dəstəyində Rusiyanın rolu aşağı düşür, bunun əvəzinə İranla Hindistanın rolu kəskin şəkildə artıb. İrəvan rejimi durmadan silahlanır və Ermənistanın zahirən “dinc” ritorikasına baxmayaraq, regionda “böyük müharibə” təhlükəsi qalır. Təsədüfi deyil ki, Ermənistan hakimiyyəti 2023-cü ildə müdafiə büdcəsinin 46% artırılmasına icazə verib, bu isə onu 1,3 milyard dollara çatdırıb. Və bu büdcədə artımın əhəmiyyətli hissəsini Hindistandan silah alışı təşkil edir.

Məlum olub ki, son vaxtlar Hindistan İran ərazisi vasitəsilə Ermənistanə çoxlu sayda silah və hərbi texnika ötürüb. İranın özü də öz istehsalı olan silahların təhvil verilməsində iştirak edib. İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun (SEPAH) “Sepah-e-Qods” xüsusi bölməsindəki adı açıqlanmayan mənbə Küveytin “Əl-Caridə” qəzetinə açıqlamasında İrəvana “külli miqdarda texnika və sursat” verildiyini təsdiqləyib.

Azərbaycan və İran KİV-lərində Hindistanın hərbi məşinlərinin İran vasitəsilə Ermənistanə ötürülməsinə dair videomateriallar yer alıb. Mənbə qeyd edib ki, Rusiya, İran və Hindistanın birgə qərarı əsasında son həftələr İran ərazisindən Ermənistanə çoxlu sayda yüksək keyfiyyətli silahlar, o cümlədən PUA-lar, əsgərlərin daşınması üçün maşınlar, “yer-yer” və “yer-hava” raketləri, həmçinin Rusiya və Hindistan istehsalı olan radar sistemləri göndərilib. Onun sözlərinə görə, “bu addımlar Azərbaycan, Türkiyə, İsraili cəlb etmək və onların Ermənistanın Sünik bölgəsini işğal etməsinə mane olmaq üçün güc balansını tapmaq məqsədi daşıyır”.

Məlumat əsasən, İranın ali dini lideri Xaməneyi “hətta Ermənistan müqavimət göstərmək iqtidarında olmasa belə, İran hərbiçilərinin Ermənistanə dəstək verməlidir ki, Türkiyə, Azərbaycan və İsrailə mane olsun”, - deyərək göstəriş verib. Mənbənin sözlərinə görə, İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahı İran ermənilərinə təlim keçmək və onları İrəvanda hərbi xidmətə göndərmək üçün Xamneyidən icazə alıb. Bildirilir ki, “iKK bir il əvvəl iranlı ermənilərə İran hərbi PUA-

Rusiya-İran-Hindistan “üçlüyü” Azərbaycana qarşı Pakistan-Hindistan arasındakı Kəşmir savaşı da Qarabağ müstəvisinə sürüklənir...

larından istifadəni öyrətməyə başlayıb, çünki onlar fars dilini bilmələri sayəsində əməliyyat proqramlarını tez başa düşə bilərlər”.

İran və SEPAH-ın aşkar məqsədi hər vasitə ilə, o cümlədən hərbi yolla Türkiyə ilə Azərbaycanı “birləşdirən” Zəngəzur dəhlizinin fəaliyyətə başlamasının qarşısını almaqdır. Görünür, bu dəhliz Hindistana da əl vermir. İlk növbədə ona görə ki, Dehli Türkiyə, Azərbaycan və Pakistan arasında əməkdaşlıqdan narahatdır. Hindistan qorxur ki, Zəngəzur dəhlizi iqtisadi cəhətdən Pakistandan asılı olan Mərkəzi Asiya və Əfqanıstan vasitəsilə əlaqə imkanları yaratmaqla yanaşı, gələcəkdə Türkiyə ilə Pakistan arasında ünsiyyət üçün daha geniş imkanlar yaradaçaq.

Hindistan və İran Şərq-Qərb dəhlizinə alternativ olaraq Hind okeanını Rusiya ilə birləşdirən Şimal-Cənub dəhlizini irəli sürür və onu ən əlverişli marşrutla - Azərbaycandan yox, Ermənistandan keçməklə inkişaf etdirmək niyyətindədirlər.

Hindistanın Rusiya Federasiyası ilə əməkdaşlığına gəlincə, Rusiyanın Ukraynaya təcavüzü səbəbindən beynəlxalq təcrid vəziyyətinə düşməsindən sonra, onun Hindistanla ticarət dövryyəsi kəskin şəkildə artıb. Üstəlik, Hindistan Rusiyanın çətin vəziyyətindən tam istifadə edir, ondan nefti ucuz qiymətə, üstəlik, öz rupisi ilə alır, sonra isə Rusiya neftinin bir hissəsini dünya bazarında daha baha qiymətə satır.

Görünür, Ermənistan Hindistan üçün subkontinentindən kənarda “geosiyasi sıçrayış” üçün ilk presedent olmaq istəyir. Çindən fərqli olaraq, Hindistan son vaxtlara qədər praktiki olaraq özündən uzaq ölkələrin işlərinə qarışmırdı.

Təsədüfi deyil ki, 2023-cü il avqustun 22-də “eurasianet.org” saytında keçmiş SSRİ ölkələri üzrə ixtisaslaşmış Berlinli siyasi iqtisadçı və tədqiqatçı Svenja Petersenin “Pakistan və Hindistan Dağlıq Qarabağda proksi müharibə aparır” başlığı altında məqalə dərc edilib:

“Hindistan və Pakistan arasın-

dakı qarşıdurma davam edən Kəşmir münaqişəsi ilə əlaqələndirilir. Amma iki ölkənin Dağlıq Qarabağ münaqişəsində artan iştirakından az adam xəbərdardır.

Cənubi Asiyadan olan bu iki düşmən üçün Kəşmir münaqişəsi Qarabağda davam etdi: hər iki dövlət qarşı tərəfə - Ermənistan və Azərbaycana silah verir.

Əgər Pakistan 1990-cı illərin əvvəllərində Birinci Qarabağ Müharibəsi başlayandan Azərbaycanın tərəfindədirsə, Hindistan yalnız 2020-ci ildə İkinci Qarabağ Müharibəsində İrəvanın sarsıdıcı məğlubiyyətindən sonra Ermənistanə silah tədarükçüsü rolunda çıxış edir. Pakistanın Azərbaycana dəstəyi İslamabadın Türkiyə ilə sıx strateji münasibətləri fonunda baş verir. Pakistan hökuməti 1991-ci ildə SSRİ-nin dağılmasından sonra Ermənistanın müstəqilliyini tanımadan Azərbaycanın müstəqilliyini Türkiyədən sonra tanıyan ikinci dövlət olub. Məlumatlara görə, 2016-cı ildən Pakistan və Azərbaycan hərbiçiləri birgə təlimlər keçirir və geniş strateji təhlükəsizlik təmaslarını saxlayırlar. Təsdiqlənməmiş informasiyalara əsasən, pakistanlı hərbi müşavirlər Kəşmirə, Qarabağın yüksək dağlıq ərazilərində aparılan əməliyyatlarla bağlı taktiki məsləhətlər veriblər. Bəzi ekspertlər hesab edir ki, İslamabad Çin-Pakistan birgə istehsalı olan JF-17 qırıcılarını Azərbaycana sata bilər.

2022-ci ilin payızında Hindistan Ermənistanə 245 milyon dollar dəyərində artilleriya sistemləri, tank əleyhinə raketlər və digər növ döyüş sursatları göndərməklə dəstəyini artırıb. May ayında İrəvan Yeni Dehliyə sərəfirlərin

əməkdaşlarına ikitərəfli hərbi əməkdaşlığın dərinləşdirilməsini nəzərdə tutan hərbi attaşenin təqdim edildiyini elan edib.

Hindistanın dəstəyinin artırılması Ermənistanın Qarabağda Azərbaycanın strateji təzyiqinə qarşı çıxmaq cəhdində həlledici amil ola bilər. Ənənəvi olaraq İrəvanın strateji tərəfdaşı olan Rusiya Ukraynada açdığı iyrenc müharibənin batağına düşüb və görünür, indi regionda davamlı sülhün bərqərar olmasına kömək etmək üçün nə resursları, nə də iradəsi var. İrəvan ümid edir ki, Hindistan yardımı Azərbaycanın Türkiyə, Pakistan və İsraildən aldığı dəstəyə qarşı tarazlıq rolunu oynayacaq...

Hindistan da Ermənistanə potensial iqtisadi imkanlar baxımından baxır. Yeni Dehli Rusiyanın Qafqazdakı strateji mövcudluğunun azalması nəticəsində yaranan

boşluğu doldurmaqla silah satışından yararlanma biləcəyinə ümid edir. Bununla belə, Hindistanın özünün Rusiya silahlarının əsas idxalçısı olması vəziyyəti mürəkkəbləşdirir: onun hərbi texnikasının təxminən dördü üçü Rusiyadan gəlir. Və Moskva Ukraynada ki döyüşlərdə verdiyi itkilərin yerini doldurmaq üçün mübarizə apararkən ixrac sifarişlərini yerinə yetirməkdə çətinlik çəkir. Beləliklə, Hindistanın silah sənayesi çətin durumla üzləşir - öz artan tələbatını ödəmək və eyni zamanda Ermənistanı təchiz etmək fonunda”.

Hindistanın Pakistanla “qarşıdurmasını” Cənubi Qafqaza köçürdüyü aydındır. Lakin Hindistanın Cənubi Qafqaza “hərbi müdaxilələri” Rusiyanın Ukrayna müharibəsinin onun üçün gətirdiyi çətinliklərin öhdəsindən nə dərəcədə gələcəyindən asılıdır. Axı, bu gün Ermənistanın Rusiya, Hindistan üçün tam hüquqlu “silah müştərisinə” çevrilməsi çox çətindir.

Eyni zamanda, Rusiya Qarabağdakı “sülhməramlı”ların mandatı bitənə qədər bu müharibədən çıxma bilməyə, qisasçı erməni separatçıları “ağır belə” qarşısında qalacaq.

Buna baxmayaraq, erməni revanşist dairələri şüurlu şəkildə Hindistanın Rusiya ilə əməkdaşlıqda maraqlı olması və Rusiya-Hind-İran ittifaqını “erməniləri “soyqırımdan” xilas etmək üçün dəhlizlər yaratmaq üzərində oynaya bilərlər. Üstəlik, hətta öz silahları ilə bağlı problemlər yaşayan Hindistan artıq Ermənistanə silah tədarükündə Rusiyanı əvəz etməyə çalışır.

Hazırladı:
Ülviyyə ŞÜKUROVA

Kremldə Putina “rəqib namizəd” axtarırlar...

“Yaşı 50-dən aşağı olmamalıdır ki, Putin onlarla müqayisədə çox qoca, hətta “baba kimi” görünməsin”

Sergey Kiriyeonun rəhbərlik etdiyi Rusiya Prezident Administrasiyasının siyasi bloku 2024-cü il seçkilərində Vladimir Putinə “rəqib” olacaq namizədləri müəyyənləşdirib.

Bunu Kremldəki mənbələrinə istinad edən Rusiyanın “Meduza” kanalı açıqlayıb.

Xəbərdə deyilir ki, seçkiyə buraxılacaq “namizədlərin” seçimi zamanı əsas kriteriyalardan biri yaş həddi olacaq. Mənbə bildirib ki, Putinin rəqiblərinin yaşı 50-dən aşağı olmamalıdır. Ondan ötrü ki, yaşı 70-i keçmiş Putin onlarla müqayisədə çox qoca, hətta “baba kimi” görünməsin.

Kremldə hesab edirlər ki, rəqiblər arasında gənc namizədin olması rusiyalıları “Putin əlbəttə ki, yaxşıdır, amma artıq onun getmək vaxtı deyilmi” kimi sual qarşısında qoya bilər.

“Meduza” yazır ki, zəfər Ukrayna müharibəsi, eləcə də Yevgeni Priqojinin qiyamı Putinin bacarıqlarını, əvvəlki gücünü sual altına alıb və buna görə Prezident Administrasiyasındakıların fikrincə, insanlar “70 yaşlı Putin artıq hakimiyyətə möhkəm əllə gələn əvvəlki adam deyil”, -deyə düşünlə bilər.

Məlumatda bildirilir ki, siyasi elita-

da da Putinə münasibət xeyli dəyişib və elita nümayəndələri öz aralarında, kuluarlarda Putinə əvvəlki kimi “birinci”, “ali baş komandan” və s. yox, “baba” deyirlər.

Məlumatda o da qeyd olunur ki, Kremldə Putinin “rəqibləri” əsas etibarilə müəyyənləşdirilib. Onlar üç partiya - Kommunist partiyası, Ji-

rinovskinin mirası olan LDPR və “Yeni adamlar” partiyasından olmalıdırlar.

Kommunistləri həmişəki kimi artıq yaşı 80-i haqlamış Gennadi Zyuqanov, LDPR-dən isə 56 yaşlı partiya sədri Leonid Slutski təmsil etməlidir.

Zyuqanovla bağlı hər şey məlumdur. O, artıq on illərlə sürən “missiyasını” bu seçkidə də davam etdirməlidir və təxminən 10 faizdən artıq səs toplamalıdır.

Slutski isə Jirinovski kimi populyarlığın artırmaq istəyir və yəqin ki, ona da Zyuqanovun səsinə yaxın miqdarda “səs verəcəklər”.

“Yeni adamlar” partiyası ilə bağlı məsələ isə bir qədər mürəkkəbdir. Belə ki, “Meduza”-nın yazdığına görə, Kreml bu partiya ilə ona rəhbərlik edən biznesmen Aleksey Neçayevin namizəd olmasını istəyir. Lakin iş adamı bu təklifi qəbul etmir.

Belə ki, seçkidə ona 2-3 faiz səs yazılacağını bildiyi üçün özünün bu cür təqdim olunmasını istəmir. Deyilənə görə, Neçayev Kremlə öz yerinə

partiyaya sədrinin müavini Vladislav Davankovun namizədliyini təklif edib. Lakin bu namizəd Kremlə qane etməyib, çünki Davankovun cəmi 39 yaşı var...

Sonda qeyd olunur ki, Kremlin planına görə, 2024-cü il prezident seçkilərində seçicilərin 70 faizindən çoxu “iştirak etməli” və onların 80 faiz-

zindən artığı Putinə “səs verməlidir”.
Cəlal MƏMMƏDOV

Ukrayna və NATO generalları arasında gizli görüş

Ukraynanın hərbi strategiyası yenidən qurulur

Ukrayna silahlı qüvvələrinin komandanı Valeri Zaluzni NATO-nun yüksək rütbəli hərbiçiləri ilə gizli görüş keçirib. “AzPolitika.info” xəbər verir ki, bu barədə ABŞ-ın “The Guardian” nəşri məlumat yayıb.

Məlumatla görə, Zaluzni 11 gün öncə Polşa-Ukrayna sərhədindəki gizli bir yerdə NATO-nun yüksək rütbəli hərbiçiləri ilə görüşüb.

Görüşdə amerikalı general Kristofer Kavoli və Böyük Britaniya Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Toni Radakinin də iştirak etdiyi qeyd edilib.

Qəzetin yazdığına görə, görüşün məqsədi Ukraynanın hərbi strategiyasının yenidən qurulmasına kömək etmək olub. Qərb mənbələrinin məlumatına görə, danışıqlardan sonra Ukraynanın döyüş strategiyası dəyişdirilib.

Ərdoğan sentyabrın 8-də Rusiyada Putinlə görüşəcək

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan sentyabrın 8-də Rusiyaya səfər edəcək. Bu barədə xarici KİV Türkiyə rəsmilərinə istinadən bildirib. R.T.Ərdoğan sentyabrın 8-də Rusiyanın dövlət başçısı Vladimir Putinlə görüşəcək.

Prezidentlərin Ukraynadakı müharibəni, xüsusilə “Taxıl sazişi”nin bərpasını müzakirə edəcəkləri gözlənilir.

Xatırladaq ki, daha əvvəl Türkiyə liderinin sentyabrın ayın 4-də Rusiyaya gedəcəyi və Soçidə V.Putinlə bir araya gələcəyi bildirilmişdi.

Ukrayna ordusu Rusiyanın ən güclü müdafiə xəttini yarıb

“Ukrayna ordusu cəbhənin cənub istiqamətində Rusiyanın ən güclü müdafiə xəttini yarıb”.

Bunu Ukraynanın cənub-şərqində yerləşən Robotin kəndini işğaldan azad edən bölmələrin komandiri bildirib.

Adı açıqlanmayan hərbiçi deyib ki, bundan sonra Ukrayna qoşunları həmin istiqamətdə daha sürətli irəliləyəcək. O vurğulayıb ki, Robotin kəndi strateji əhəmiyyətə malikdir.

Məlumatla görə, bu kəndin azad olunması Tokmak şəhərinə gedən yolu da açır. Ukrayna Tokmakı geri ala bilsə, bu, əlamətdar hadisə olacaq və qoşunların cənuba, Azov dənizinə doğru irəliləməsinə imkan verəcək. Bu addım Ukraynaya Rusiya qüvvələrini parçalamağa kömək edəcək.

Qeyd edək ki, Ukrayna müdafiə nazirinin müavini Anna Malyar daha əvvəl Robotin kəndinin azad edildiyini açıqlamışdı.

Xatırladaq ki, Rusiya ilə Ukrayna arasında genişmiqyaslı müharibə ötən il fevralın 24-də başlayıb.

Polşa və Pribaltika ölkələrindən Lukaşenkoya ultimatum

“Vaqner”-in iştirakı ilə hər hansı təhlükəli insident baş versə, 4 ölkə Belarusla sərhədləri bağlayacağını bəyan etdi

Polşa, Latviya, Litva və Estoniya DİN başçıları Belarus rəhbərliyinə ünvanlanan birgə bəyanatla çıxış ediblər.

Bəyanatda Belarus rəhbərliyindən “Vaqner”-in bu ölkənin ərazisindən çıxarılması tələb olunur. Polşa DİN başçısı Mariuş Kaminskiyə elan etdiyi bəyanatda bildirilir ki, əgər “Vaqner”-in iştirakı ilə hər hansı təhlükəli insident baş versə, hər 4 ölkə Belarusla sərhədləri bağlayacaq. Bu isə birmənalı olaraq, Belarusun Avropaya çıxışını tam bağlamaq deməkdir.

Bəyanatda həmçinin, Lukaşenko hakimiyyəti Belarusun özünün qərb sərhədlərinə qədər çoxlu sayda miqrant toplamaqda günahlandırılır. Qeyd olunur ki, Lukaşenko Afrikadan və Yaxın Şərqdən gələn miqrantları sərhədə toplamaqla həmin dövlətlərə təzyiq etməyə çalışır.

"Rusiya Qərbbə cavab olaraq Belarusda nüvə silahı yerləşdirib"

Rusiya Təhlükəsizlik Şurası katibinin müavini Aleksey Şevtsov belə iddia irəli sürüb

Rusiya Qərb qonşularının aqressiv davranışlarına cavab olaraq Belarusda taktiki nüvə silahı yerləşdirib və birgə aviasiya qrupunu gücləndirib.

Bunu Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının katibinin müavini Aleksey Şevtsov “Rossiyskaya qazeta”ya müsahibəsində bildirib.

Onun sözlərinə görə, İttifaq dövlətinin yenilənmiş təhlükəsizlik konsepsi-

yası beynəlxalq vəziyyətin hərtərəfli təhlili əsasında təhlükəsizlik və sabitli-

yin təmin edilməsi üzrə ümumi vəzifələrin həyata keçirilməsinin əsas istiqamətlərini və mexanizmlərini müəyyən edəcək.

Şevtsov bildirib ki, Ukraynada hərbi əməliyyatlar başlamazdan əvvəl də Qərb dövlətləri Minskə hərbi-siyasi və iqtisadi təzyiqləri artırıblar: “Lakin əks effekt əldə ediblər və ən yaxın müttəfiqimizlə münasibətlərimizi daha da gücləndiriblər”, deyə Nikolay Patruşevin müavini vurğulayıb.

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi

işğalında olduğunu bəyan edən-
də bu fikir Tallində çox dəstək
qazanmırdı. Ancaq indi Tallinin
siyasi dairələrində Rusiyadan
torpaq tələb edilməsinin tərəf-
darları hər ötən gün artır. Buna
görə də, Estoniyada ictimai-si-
yasi xadimlər Tartu Sülh Müqə-
viləsi ilə Estoniyaya məxsus
olan, yalnız 1940-cı il işğalından
sonra Rusiyanın tərkibinə qatı-
lan tarixi torpaqlarının geri qay-
tarılması üçün mübarizəyə baş-
layıblar. Estoniya NATO-ya qə-
bulu üçün Rusiyaya qarşı ərazi
iddialarından imtina etmişdi. An-
caq indi Tallində anlaşırlar ki,
İkinci Dünya Müharibəsindən
sonra formalaşmış dünya düzə-

Dərbəndi tələb

Bütün dünya Rusiyanın parçalanacağı günə hazırlaşır;
ölkənin 41 dövlətə bölünməsi hədəflənir...

Post-Rusiya Azad Xalqlarının Forumu-
nun Avropa, ABŞ və
Yaponiyada keçirdiyi
konfranslarda tədbirlərə
ev sahibliyi edən ölkələ-
rin siyasi və rəsmi dairə-
lərinin iştirakı Rusiya əsa-
rətindəki xalqların öz
müqəddəratını təyinətmə
hüququnun tanınması ba-
xımından tarixi hadisədir.
Forumda təmsil olunan
milli hərəkətlər Rusiyanın
41 dövlətə bölünməsinə
hədəfləyirlər. Rusiyanın
neçə dövlətə bölünəcəyi-
ni heç kim dəqiq proq-
nozlaşdırma bilməz. ABŞ
Dövlət katibinin keçmiş
müşaviri Pol Qobl hesab
edir ki, Rusiya 41 deyil,
100 yerə bölünə bilər...

Birinci Dünya müharibəsindən sonra iki böyük dövlətin, Osmanlı və Avstriya-Macaristan imperiyalarının tarixin səhnəsindən silinməsində, onların yerində etnomillil əsasda müstəqil dövlətlərin yaranmasında o zaman ABŞ-in prezidenti olan Tomas Vudro Vilsonun irəli sürdüyü 14 bənddən ibarət "Sülh şərtləri" mühüm rol oynadı.

ABŞ-in böyük dövlət kimi dünya səhnəsinə ilk çıxışı olan bu sənədin 10-cu bəndində deyilirdi ki, Avstriya-Macaristan xalqları müstəqil inkişaf üçün ən geniş imkanlardan istifadə etməlidirlər. Həmin sənədin 12-ci bəndində isə vurğulanırdı ki, Osmanlı İmperiyasının türk hissələri indiki tərkibində təminatlı və davamlı suverenlik əldə etməli, lakin indi türklərin hakimiyyəti altında olan digər millətlər birmənalı olaraq mövcudluq təminatı və müstəqil inkişaf üçün tamamilə toxunulmaz şərait almalıdırlar. Prezident Vilsona Nobel Sülh Mükafatı qazandıran bu təşəbbüs ilə Osmanlı və Avstriya-Macaristan imperiyaları tarixə qovuşdu. Çünki Vilsonun "Sülh şərtləri" dövrünün iki böyük imperiyasının ərazisində

yaşayan xalqların öz müqəddəratını təyinətmə hüququnun tanınmasını şərtləndirmişdi.

Rusiyanın 24 fevral 2022-ci ildə Ukraynaya qarşı əsassız və qəfil genişmiqyaslı hücumu iki dəfə formasını dəyişsə də, mahiyyətini saxlaya bilmiş Rusiya İmperiyasının müstəmləkəsizləşdirmə (Dekolonizasiya) zərurətini meydana çıxardı. Post-Rusiya Azad Xalqlarının Forumunun yaranması və uğurlu fəaliyyəti bu zərurətin nəticəsidir.

Post-Rusiya Azad Xalqlarının Forumunun birinci konfransı 8-9 may 2022-ci ildə Varşavada (Polşa), ikinci konfransı 22-24 iyul 2022-ci ildə Praqada (Çexiya), üçüncü konfransı 23-25 sentyabr 2022-ci ildə Qdanskda (Polşa), dördüncü konfransı 7-11 dekabr 2022-ci ildə Helsinqborqda (İsveç), beşinci konfransı 31 yanvar 2023-cü ildə Brüsseldə (Belçika) Avropa Parlamentinin binasında, altıncı konfransı 25-28 aprel 2023-cü ildə ABŞ-in üç əsas siyasi mərkəzində, Vaşinqton, Nyu-York və Filadelfiyada, yeddinci konfransı 7 avqust 2023-cü ildə Tokioda (Yaponiya) keçirilmişdir. Rusiyanın dekolonizasiyasını məqsəd elan edən Post-Rusiya Azad Xalqlarının Forumunun konfranslarının Şərqi Avropadan Uzaq Şərqedək geniş bir çoğa-

rafiyada, dünyanın əsas siyasi mərkəzləri olan Brüssel və Vaşinqtonda keçirilməsi bu prosesin beynəlxalq ictimai rəyde legitimləşdirilməsinə, eləcə də dünyanı

Dövlət katibinin keçmiş müşaviri Pol Qobl hesab edir ki, Rusiya 41 deyil, 100 yerə bölünə bilər. Bu, çox doğru yanaşmadır. İnformasiya əsrində

Rusiyanın 24 fevral 2022-ci ildə Ukraynaya qarşı əsassız və qəfil genişmiqyaslı hücumu iki dəfə formasını dəyişsə də, mahiyyətini saxlaya bilmiş Rusiya İmperiyasının müstəmləkəsizləşdirmə (Dekolonizasiya) zərurətini meydana çıxardı. Post-Rusiya Azad Xalqlarının Forumunun yaranması və uğurlu fəaliyyəti bu zərurətin nəticəsidir.

bu prosesə hazırlamağa xidmət edir. Bu mənada Post-Rusiya Azad Xalqlarının Forumunun fəaliyyətini prezident Vilsonun 14 bənddən ibarət "Sülh şərtləri" ilə müqayisə etmək olar.

Post-Rusiya Azad Xalqlarının Forumunun Avropa, ABŞ və Yaponiyada keçirdiyi konfranslarda tədbirlərə ev sahibliyi edən ölkələrin siyasi və rəsmi dairələrinin iştirakı Rusiya əsarətindəki xalqların öz müqəddəratını təyinətmə hüququnun tanınması baxımından tarixi hadisədir. Forumda təmsil olunan milli hərəkətlər Rusiyanın 41 dövlətə bölünməsinə hədəfləyirlər. Rusiyanın neçə dövlətə bölünəcəyini heç kim dəqiq proqnozlaşdırma bilməz. ABŞ

Rusiyada baş verə biləcək prosesləri əvvəlcədən dəqiq proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Əsrlərlə Rusiyanın müstəmləkə siyasətinin qurbanı olan xalqların öz müqəddəratını təyinətmə hüququnun tanınması ilə yanaşı, Moskvanın işğalında olan qədim Azərbaycan torpaqlarının azad olunma ehtimalını qaçılmaz edən başqa bir proses də gedir. Bu da öz müqəddəratını təyin etmiş, milli dövlətçiliklərini qurmuş xalqların Rusiyaya qarşı ərazi iddialarının kütləviləşməsi və legitimləşməsidir.

Bir neçə il öncə Estoniyanın Mühafizəkar Xalq Partiyasının (Eesti Konservatiivne Rahvaerakond) qurucusu, keçmiş diplomat Marta Helmen Estoniya ərazisinin 5.2 faizinin Rusiyanın

ni dağılıb. Bu isə o deməkdir ki, Estoniyanın tarixi torpaqlarının Rusiyaya verilməsini legitimləşdirən beynəlxalq münasibətlər dağılıb və itirilmiş torpaqların tələb edilməsi üçün əlverişli geosiyasi vəziyyət yaranıb.

Estoniya ilə yanaşı, Finlandiyada da İkinci Dünya müharibəsi nəticəsində itirilmiş ərazilərin geri qaytarılmasını tələb edən çağırışlar güclənib. Finlandiya Rusiyaya qarşı ərazi iddiası olmadığını keçmişdə dəfələrlə bildirsə də, Rusiyanın Ukraynada üzleşdiyi uğursuzluq Finlandiya cəmiyyətində itirilmiş torpaqlarla bağlı mövqeyi dəyişməkdədir. Söhbət, 10 fevral 1947-ci il tarixli Sovet-Fin sülh müqaviləsinə əsasən Rusiyanın tərkibinə daxil edilən Qərbi Kareliyadan gedir. Son zamanlara kimi bu torpaqların Finlandiyaya qaytarılması qeyri-real görünürdü. Ona görə də Finlandiyada "Şərq torpaqları" məsələsi aktual deyildi. Ancaq Ukraynada üzleşdiyi hərbi-siyasi uğursuzluqdan sonra Rusiyanın dekolonizasiyasının gündəmə gəlməsi Finlandiyada itirilmiş torpaqları geri qaytarmaq üçün tarixi şəraitin yarandığı qənaəti yaradıb. Bu qənaəti gücləndirən digər məqam Kareliyada anti-Rusiya əhval-ruhiyyəsinin güclənməsidir. Vəziyyət elə həddə çatıb ki, Rusiya xüsusi xidmət orqanları Kareliyada

separatçı əhval-ruhiyyənin gücləndiyi haqqında həyəcan təbili çalırlar. Kareliyanın müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparan Kareliya Milli Hərəkəti Leninqrada vətəninin bir hissəsinə iddia edir.

Estoniya və Finlandiya ilə yanaşı, Litvada da Rusiya qarşı ərazi iddiaları səslənir. Litva parlamentinin deputatı Matas Maldeykis 1634-cü ildə bağlanmış Polyanovski sülh müqaviləsini ləğv etməyi və həmin sazişə əsasən Moskvaya verilən ərazilərin Rusiyadan geri tələb edilməsini təklif edib. Deputat Matas Maldeykis parlamentdə səsləndirdiyi bu təklifi ilə bağlı sosial şəbəkədə paylaşımını bu sözlərlə

utanmırlarmı?”

Rusiyanın Ukraynaya qarşı müharibəsinin ildönümü ərəfəsində, bu ilin fevralında Çinin Təbii Sərvətlər Nazirliyi çox maraqlı bir addım ataraq Rusiyanın Uzaq Şərqdəki şəhərlərinin və ərazilərinin adlarını dəyişdi. Belə ki, həmin şəhər və ərazilərin rus adlarının yerinə Çin adları ilə işlənməsinə qərar verildi. Həmin qərardan sonra Vladivostok yenidən Hayşenvay, Xabarovsk Boli, Saxalin adası Kuedao, Ussuriysk Şuançenzi, Blaqovşensk Hailanpao, Nərçinsk Nibuçu, Nikolaevsk-na-Amure Miaojie, Stanovoy dağ silsiləsi Vaixing Anlinq adlanır. Bu hadi-

da olan qədim Azərbaycan torpaqlarının da azad olacağı ehtimalını kəskin artırır. Təəssüf ki, Azərbaycanda bununla bağlı təşəbbüslər yoxdur. Halbuki, Rusiyanın parçalanma ehtimalının əksər araşdırmaçıları bu məsələdə Azərbaycan faktorunu hökmən qeyd edirlər. “Parçalanma: Rusiyanın dağılmasına hazırlaşmağın vaxtıdır” başlıqlı məqalənin müəllifi, Monrealdakı iki ingilis dilli universitetdən biri olan Concordia Universitetinin dosenti Julian Spenser-Çörçill məqalədə Qafqazın gələcəyindən bəhs edəndə Dağıstanda əhəmiyyətli dərəcədə azərbaycanlıların yaşadığını qeyd edir və bu amilin etnik münaqişəyə səbəb ola biləcəyini yazır. Çox yaxın gələcəkdə Qafqazda etnik münaqişələrlə üzləşməmək, eyni zamanda Dağıstanda yaşayan soydaşlarımızı taleyin ümidinə buraxmamaq və Dərbənd başda olmaqla qədim torpaqlarımızın ana vətənlə birləşməsinə təmin etmək üçün Şimal torpaqlarımızla bağlı iddiamızı hər bir platformada irəli sürməliyik.

Rusiya parçalanacağı halda Ukraynanın bu coğrafiyada əsas söz sahiblərindən biri olacağı Şimal Qafqazda münaqişələri önləmək, Dərbənd başda olmaqla Şimal torpaqlarımızın azad edilməsində çox böyük imkanlar yarada bilər. Ukrayna parlamentində Rusiyanın əsarət altına alınmış xalqları üzrə komissiyanın yaradılması və fəaliyyətə başlaması Kiyevin bu prosesə həssas və ciddi yanaşdığını göstərir. Məşhur Stratfor özəl kəşfiyyat şirkətinin analitikləri hesab edirlər ki, Rusiya Sovet İttifaqının 1990-cı illərdəki taleyini yaşayacaq. Stratforun analitikləri də Julian Spenser-Çörçill kimi Qərbi Rusiyanın dağılması prosesinə hazır olmağa çağırırlar.

Bütün bu çağırışlar ilk öncə bizi, bu coğrafiyada yaratdığı ən qədim şəhər Dərbənd Rusiya işğalında olan Azərbaycan xalqını oyatmalıdır.

Xəqani CƏFƏRLİ
Politoloq

İstəmək zamanı

bitirib: “Smolensk Litvadır!”

Rusiya parçalanacağı halda ən böyük ərazi iddiası olan ölkələr isə Qərbdə deyil, Şərqdədir. Çin Xalq Respublikası yaradıqdan dərhal sonra Pekin Moskvadan tarixi torpaqlarını tələb etməyə başlayıb. Çinin ilk kommunist lideri Mao Tszedun 1949-cu ildə Moskvaya səfəri zamanı Sovet İttifaqının rəhbərliyi ilə apardığı danışıqlarda tarixi torpaqların Çinə qaytarılmasını müzakirə etmiş, ancaq rədd cavabı almışdı. Həmin zaman danışıqlarına başlayaraq Çində tarixi torpaqlarla bağlı müzakirə səngimir. Çinin iddia etdiyi ərazilər isə 500 min kvadrat kilometrdən iki milyon kvadrat kilometrə qədərdir. Çin dövlət başçısı Si Cinpin 2014-cü ildə Berlinə səfəri edərkən o zaman Almaniyanın kansleri olan Angela Merkelin hörmətli qonağa çox diqqət çəkən bir xəritə hədiyyə etmişdi. Bu, 1735-ci ildə Almaniya tərəfindən tərtib edilmiş “Çinin ilk dəqiq xəritəsi” idi. Həmin xəritədə Rusiyanın indiki əraziləri olan Uzaq Şərq, Tiva, Amur, Sibir və Cənubi Çin dənizi bütün adaları ilə birlikdə Çin dövlətinin sərhədləri daxilindədir. Angela Merkelin bu hədiyyəsi ilə bağlı Çin mətbuatında o zaman belə yazırdılar: **“Bu, dərin mənə daşıyan qiymətli hədiyyədir! Bu xəritədə ehtiyacımız olan hər şey var”**. Çinin sosial şəbəkələrində isə çinlilər fikirlərini daha açıq ifadə edərək belə yazırdılar: **“Rəhbərlərimiz bu xəritəyə diqqətlə baxsınlar və indiki ilə müqayisə etsinlər. Ölkəmiz nə qədər kiçildi! Onlar bundan**

Rusiya parçalanacağı halda Ukraynanın bu coğrafiyada əsas söz sahiblərindən biri olacağı Şimal Qafqazda münaqişələri önləmək, Dərbənd başda olmaqla Şimal torpaqlarımızın azad edilməsində çox böyük imkanlar yarada bilər...

sə Çinin Rusiyaya rəsmən ərazi iddiası irəli sürməsi olmasa da, prosesin başlanğıcıdır.

Çinlə yanaşı, Monqolustanda da Rusiyanın böyük ərazilərinə iddialar bar. Monqolustanın keçmiş prezidenti Saxiaqiyn Elbeqdorjdan Ukraynaya qarşı müharibədə iştirak etmək istəməyən tuvanlara, buryatlara və kalmıqlara yönəlik ingilis dilində etdiyi müraciətdə buryat monqolları, tuva monqolları və kalmık monqolları ifadələri işlətməmişdi. Aydın görünür ki, 2009-2017-ci illər arasında Monqolustana rəhbərlik etmiş Saxiaqiyn Elbeqdorjdan Buryatiya, Tiva və Kalmukiyanın

əhalsini monqol hesab edir. Ulan Batorda bu üç respublikanın Rusiyadan ayrılaraq Monqolustana birləşməsinin və ya müstəqil dövlət kimi fəaliyyət göstərməsinin tərəfdarları da artmaqdadır. Monqolustanda belə fikirlər güclənir ki, Ukraynanın qələbəsi bu istəyi gerçəkləşdirə bilər. Keçmiş prezident Saxiaqiyn Elbeqdorjdanın Rusiyanın işğalına qarşı göstərdikləri cəsarətə görə Ukrayna xalqına və prezident Vladimir Zelenskiyə təşəkkür etməsi də bununla bağlıdır.

Rusiyanın Ukraynada məruz qaldığı hərbi-siyasi uğursuzluq Yaponiyanın da Kuril adaları ilə

bağlı mövqeyində dəyişikliyə səbəb olub. Yaponiya hakimiyyəti 2018-ci ildən bəri ilk dəfə olaraq Kuril adaları ilə bağlı “qanunsuz işğal” anlayışını dövrüyə qaytardı. Yaponiyada “Şimal torpaqları” adlandırılan Kuril adaları ilə bağlı keçirən ənənəvi mitinqin yekun bəyanatının mətnində deyilir ki, “Dörd şimal adasının Sovet İttifaqı tərəfindən qeyri-qanuni işğal edilməsi və bu gün də belə qalması qəbul edilməzdir”. Qeyd edək ki, İturup, Kunaşir, Şikotan və Xabomai adaları 1945-ci ildə sovet qoşunları tərəfindən işğal edilib. Sovet İttifaqı və onun varisi Rusiya bu adaları Yaponiya qaytarmaqdan imtina etdiyi Moskva ilə Tokio arasında bu günə kimi sülh müqaviləsi imzalanmayıb. Rusiyanın Ukrayna uğursuzluğundan qədər Tokio Kuril adaları ilə bağlı sərt mövqe tutmaqdan çəkinirdisə, indi artıq vəziyyət kəskin şəkildə dəyişib. Yaponiyada Kuril adalarının geri qaytarılmasına əminlik artır.

Rusiya əsarətindəki xalqların öz müqəddəratını təyin etmə hüququnun tanınması, eləcə Finlandiyadan Yaponiyaya kimi çox geniş coğrafiyada yerləşən dövlətlər tərəfindən Rusiyaya qarşı ərazi iddialarının irəli sürülməsi Moskvanın əsarəti altın-

Nərimanov rayonu, Əlyar Əliyev küçəsi, 14 B ünvanında yaşayan Qarayev Müsadif Mürvət oğlu və Qarayev Müseyib Mürvət oğlu tərəfindən "Hurriyyat" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova müraciət edir:

Cənab Prezident!
Hörmətli Mehriban xanım!

Sizə bu məktubu yazmaqda məqsədim Yasamal Rayon Məhkəməsində baş verən qanunsuzluqlar haqda xəbər verməkdir. Yasamal Məhkəməsinin sədri İslam Əliyev təbəçiliyində olan hakimləri özünə lazım olan qanunsuzluqlara təhrik etməklə, vətəndaşların evlərini ələ keçirib, saxta qərarlar verirlər. Bunlardan biri də köçkün Qarayev Müseyib Mürvət oğludur.

Hansı ki, Əliyev Natiq Telman oğlu adlı şəxs bir neçə nəfərin evini Yasamal Məhkəməsinin əli ilə, saxta qərardadla ələ keçirəndən sonra hakimlərin göstərişi ilə evləri arvadı Əliyeva Rübabə Mədet qızının adına keçirib. Sonradan Müseyib Qarayevin evini də ələ keçirmək üçün E.Samayev, İslam Əliyev və V.Hacıyevin köməkliyi ilə arvadı Rübabə Əliyevanın adından saxta iddia qaldırmışdır. Baxmayaraq ki, bütün sənəd və məhkəmə qərardadları Müseyib Qarayevin xeyrinədir, lakin İslam Əliyev bütünlüklə qanunlara qarşı gedərək, öz bildiyini etmək istəyir.

Cənab Prezident!

Aşağıda göstərdiyim qərardadları və sübutları yazılı və şifahi şəkildə Yasamal Rayon Məhkəməsinin sədrinə və hakimi V.Hacıyevə bildirəndə, onlar qanuna məhəl qoymaq istəmirlər. İddiaçıyı öyrədirib, sökülmüş otağın bütün izlərini itirib, yenidən tikinti ekspertizası keçirmək istəyirlər ki, ekspert rəyi alıb, iddiaçının xeyrinə öz maraqları xatirinə qərardad çıxarsınlar. Üç il bundan öncə Müseyib Qarayevin xeyrinə çıxan məhkəmə qərardadlarından sonra eyni predmet, eyni əsaslarla iddia qaldırıblar.

Hakim əvvəcdən danışılmış və razılaşdırılmış şəkildə iddiaçının xeyrinə qərar çıxarmaq üçün texniki tikinti ekspertiza keçirmək qərarına gəlib. Baxmayaraq ki, Yasamal Rayon Məhkəməsinin hakimi E.Samayev yerində baxış keçirməklə bərabər, texniki tikinti ekspertizası keçirilmişdir. İkinci dəfə Apellyasiya Məhkəməsinin hakimləri Xəyalə Cəlilova, İsmayıl Xəlilov və Kərimli İbrahimin iştirakı ilə həm yerində baxış, həm də texniki tikinti ekspertizası keçirilib. Bütün bunların keçirilməsinin təşəbbüskarı və tələbkarı cavabdeh Müseyib Qarayev olmuşdur. Demək, 2 dəfə yerində baxış və texniki tikinti ekspertiza keçirilməsi zamanı iddiaçının qərəzliliyini görərək, iddiaya xitam vermişlər. Bəs bütün bunlardan sonra İ.Əliyev və V.Hacıyev yeni texniki tikinti ekspertizası keçirmək istəməsinə məcbur edən hansı maraqdır?! Yuxarı instansiya məhkə-

Yasamal məhkəməsində baş verən qanunsuzluğun qarşısını alan tapılacaq?

Şikayətçi: "Məhkəmə sədri İslam Əliyev təbəçiliyində olan hakimləri özünə lazım olan qanunsuzluqlara təhrik edir"

mələrinin qərardadlarını şübhə altına almaqda məqsəd nədir?

Qanunla yuxarı instansiya məhkəmələrinin qərarı aşağı instansiya məhkəmələri üçün məcburidir. Deyəsən, bu qanun Yasamal Rayon Məhkəməsində keçilməzdir. Yasamal Rayon Məhkəməsinin hakimi V.Hacıyev o qədər qərəzli və qanunsuz (04.05.2023-cü il tarixli) qərardad yazmışdır ki, bu, məhkəmələr tarixində olmayan bir yalandır. Mənim (Müseyib Qarayevin - red.) demədiyim sözləri kobudcasına mənim adımdan izahat kimi vermişdir. Halbuki, hakim V.Hacıyev ümumiyyətlə izahat verməmişəm, işin davam edilməsinə etirazımı bildirmişəm və işə xitam verilməsini xahiş etmişəm. Hakim isə hər dəfə öz bildiyi kimi işini davam etdirib. Düzdür, monitor çox vaxt açıq olmasa da, mənim təhdidlərimdən sonra bəzən açılıb. Əgər silməyiblərsə, sübut üçün baxmaq olar. Əgər hakim cavabdehin demədiyi sözləri bu qədər ağ yalanlarla göstərsə, demək, mənim tərəfimdən verilən etiraz və vəsadətlərimlə birlikdə verdiyim faktiki sənədlər bəlkə də işin arasında yoxdur, bunu yoxlamaq lazımdır.

Hakimlərin bu hərəkətinə nə ad vermək olar?! Bütün faktları ortaya getirmək istəməyən hakim MPM-nin 7.1 maddəsində:

Ədalət mühakiməsini həyata keçirərkən hakimlər müstəqildirlər.

MPM-nin 7.2 maddəsində:

Hakimlər mülki işləri və kommersiya mübahisələrini kənar müdaxilə təsirindən azad şəraitdə həll edirlər.

Hanı bəs hakimin ədaləti, müstəqilliyi?! Hakim V.Hacıyev E.Samayevlə İslam Əliyevin təsir

və təzyiqlərindən çıxma bilmir. Çünki İslam Əliyevlə E.Samayevin verdiyi göstəriş nəyin bahasına olursa-olsun əvvəldən razılaşdırılmış texniki tikinti ekspertiza rəyini almaqdır və bunun üçün bütün qanunsuzluqlardan istifadə edirlər.

V.Hacıyevin qərara aldığı hissəsində qeyd olunur: "İddiaçı Əliyeva Rübabə Mədet qızının cavabdeh Qarayev Müseyib Mürvət oğluna və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat naziri yanında ƏMDX DƏDK və Reyestri publik hüquqi şəxsi 1 saylı Bakı Ərazi İdarəsinə qarşı "yaşayış sahəsinin özgenin qanunsuz sahibliyindən geri alınması, yaşayış sahəsinin əvvəlki vəziyyətinə gətirilməsi, çıxarışın və texniki pasportun ləğv edilməsi" tələbinə dair mülki iş üzrə məhkəmənin təşəbbüsü ilə məhkəmə tikinti-texniki (inşaat) ekspertizası təyin edilsin".

Əvvəlcə onu deyim ki, 1 saylı Bakı ərazi idarəsi, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının 29.07.2020-ci il tarixli qərarında iddiaçının yalanlarını ortaya çıxaran sübutları öz izahatında göstərmişdir. Yaşayış sahəsinin əvvəlki vəziyyətinə gətirilməsi məsələsi isə 2005-ci ildə necə tikilibsə, elə də qalıb, heç bir dəyişdirilmə olmayıb. Qanunsuz sahiblikdən söhbət gedə bilməz. Çünki verilən sənəd, texniki pasport, çıxarış hamısı qanuni yolla, dövlət qanunları ilə verilmiş sənəddir. Hakim ekspert qarşısında qoyduğu suallar da, bax, eynilə köhnə ekspertlərdə qoyulan suallardır:

Qarayev Müseyib Mürvət oğlu Əliyeva Rübabə Mədet qızına məxsus olan 3-cü mərtəbədə yerləşən ümumi sahəsi 40 kv.metr yaşayış sahəsi 17.4 kv.metr, kö-

məçli sahəsi 22.6 kv.metr olan 1 otağı sökərək özünə məxsus olan Bakı şəhəri Yasamal rayonu 8-ci keçid və 9a ünvanında yerləşən 4 nömrəli mənzilinin ümumi sahəsinə qatmışdırmı? Əgər qatmışdırsa, bu tikilinin əvvəlki vəziyyətinin bərpası mümkündürmü və bu nə qədər vəsait tələb olunur?

Artıq hakim işə pul mənbəyi kimi baxır. Əgər ümumi sahəsinə qatılma Müseyib Qarayevə məxsus tikilinin sahəsi 112.0 kv.metr yox, 130.140 kv.metrdir, elə əvvəlki vəziyyətindədir. Sadəcə, onu öz rəyində göstərən şərəfli adam lazımdır. Özünə, qanuna hörmət edən adam.

Əvvəlki baxışlarda Ə.Natiq otaqların formasını belə deyə bilmirdi, artıq neçə dəfədir baxış keçirilib. Hakim qanuni iş aparmaq istəyəydi, bu sualları qoyardı. Birinci alqı-satqı müqaviləsi əsasında olan çıxarışa baxılmalı idi (152 kv. metr olan).

İkincisi, alqı-satqı müqaviləsində olan 59.0 və 71.0 düzəlişi, kim edib, nəyə görə edib və bunu etmək kimə sərf edirdi? Bundan başqa, Müseyibin evinin sahəsinin X.Abbasla alqı-satqıdan sonra axıra kimi 112 kv.metr olduğunu sübut edən sənədlərin surətlərini hakimə göndərmişəm, bunları bil-bilə qoyduğu suallar nəticənin nə olacağını göstərir.

Üçüncüsü, X.Abbas yalandan verdiyi izahatda "3-cü mərtəbədə yaşamışam" deyir, lakin mən hakimə onun yalanını sübut edən sənəd vermişəm. Hakim nədənsə bu haqda heç nə demir, susur. Hakim sübut etmək istəyir ki, Abbas sökülən (2017-ci ildə evdə yaşayıb), yerində olmayan evdə necə yaşayıb. Buna göz yuman

hakimə nə ad vermək olar?!

Biz iddiaçı ilə yox, iddiaçını idarə edən, iddianı yazan və qon-darma ekspert təyin etmək üçün qərardad çıxaran Yasamal Rayon Məhkəməsinin sədr əvəzi İslam Əliyev və hakim Vahid Hacıyevlə qarşı-qarşıyıq. Və özünü qarşı tərəf kimi aparan Vahid Hacıyevin apardığı prosese, tələm-tələsik işə keçirmək istədiyi texniki-tikinti ekspertiza qərardadına baxanda bunlar açıq aydın görünür.

Yuxarıda göstərdiyim kimi, 152 kv.m-lik ölçünü sübut edən sənəd, texniki pasportda açıq-aydın otaqların sayı göstərilirdi halda, nə üçün ekspertizaya aparılmalıdır? Həmin sənədlərin də hamısı iddiaçı Rübabə Əliyevanın əri Natiq Əliyevin adındadır. Sənədlər ortada ola-ola hakim sadəcə yuxarı instansiya məhkəmələrinin qərardadlarını şübhə altına almaqdan başqa, bütün qanunları tapdayaraq öz maraqları xatirinə

istədiyini edir. Vəziyyə görün hansı dərəcəyə çatıb ki, mənim Apellyasiya Məhkəməsinə yazdığım məhkəmə tərkibinə etiraz cavab yazmaq əvəzinə, ekspertiza keçirməklə məşğuldur. Demək, hakim M.Qarayevin bütün haqlarını tapdayıb, nəyin bahasına olursa olsun ekspert rəyi alıb, M.Qarayevin evini əlindən alıb, öz aralarında bölüşdürmək istəyir. Yəqin ki, bu müəşəkkil dəstənin qarşısını alan tapılacaq.

Görünür, Vahid Hacıyev İslam Əliyevin ən arxayın olduğu hakimlərdəndir ki, bu işi həll etməyi ona həvalə edib. Hakim tərəflərin verdiyi izahatlar əsasında ekspert qarşısında suallar qoymalıdır. Bəs, Vahid Hacıyev hansı tərəflərin suallarını dinləyərək qərardad çıxarıb? Yasamal Rayon Məhkəməsinin 2(004)-960/2023 nömrəli qərardadı başdan-başa qərəzli, birtərəfli, öz maraqları xatirinə yazılmış bir sənəddir. Bu qərardad qəbul edilə bilməz. Mən buna etiraz etməkdə haqlıyam. Bu iddiaya xitam verilməlidir və bu işin Yasamal Rayon Məhkəməsində baxılmasına öz etirazımı bildirirəm. Ona görə, Prezident İlham Əliyevdən, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevadan, Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovdan xahiş edirəm ki, Yasamal Rayon Məhkəməsində olan bu qanunsuzluqların dayandırılmasına göstəriş verməklə bərabər, Qarayev Müseyib Mürvət oğlunun evinin əlindən alınmasının qarşısının alınmasına da kömək olsunlar.

Cənab Prezident!

Siz öz çıxışlarınızda demişdiniz ki, "Məmurların qanunsuz hərəkətlərindən məni xəbərdar edin ki, mən də onların cəzasını verim". İnanırıq ki, Yasamal Rayon Məhkəməsinin sədri İ.Əliyev və hakimi V.Hacıyev Sizin tərəfinizdən öz layiqli cəzalarını alacaqlar".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Ölməyə” vərdis edən

Priqojin...

“Vaqner” rəhbəri bu dəfə həqiqətən ölüb?

Avqustun 23-də - “vaqnerçilər”in qiyamından düz 2 ay sonra - Bakı vaxtı ilə saat 19:20-də Rusiyanın Tver vilayətinin Kujenkino qəsəbəsi ərazisində “Vaqner” özəl hərbi şirkətinin qurucusu və rəhbəri Yevgeni Priqojinə məxsus “Embraer Legacy 600” biznes təyyarəsi qəzaya uğradı. Hava gəmisinin göyertəsində çətinin başçısından başqa 6 sərnəşin, o cümlədən dəstənin komandiri Dmitri Utkin və 3 ekipaj üzvü olub. Ümumilikdə 10 nəfərin öldüyü qəzadan, rəsmi məlumatlara görə, sağ çıxan olmayıb. KİV-də qəzaya raket hücumunun və ya daxili partlayışın səbəb olduğu barədə məlumatlar yayılıb. Eyni gün Rusiya İstintaq Komitəsi Rusiya Federasiyası Cinayət Məcəlləsinin 263-cü maddəsi (“Təyyarənin istismarı qaydalarının pozulması”) üzrə cinayət işi açıb.

Hadisədən dərhal sonra “Rosaviasiya” təyyarənin sərnəşinləri siyahısında “Yevqeni Priqojin” ad və soyadlı şəxsin olduğunu bildirdi. Lakin “Vaqner”in qurucusunun öldüyü dənəndək rəsmi tədqiqini tapmamışdı.

Dünən Rusiyanın İstintaq Komitəsi “Vaqner” özəl hərbi şirkətinin qurucusu Yevgeni Priqojinin ölümünü rəsmən təsdiqləyib.

Bu barədə TASS müvafiq quruma istinadən məlumat yayıb.

“Tver vilayətində baş verən təyyarə qəzasında həlak olanların kimliyinin müəyyənləşdirilməsi başa çatıb, onların arasında Priqojin də var”, - qurum açıqlayıb.

Sirr deyil ki, adətən Priqojin səyahət edərkən dublyorlardan istifadə edib və özü başqa adlar altında, yeni gerçək kimliyini əks etdirməyən pasportlarla uçub.

Qeyd edək ki, transponder siqnallarından istifadə edərək təyyarələrin uçuşlarını izləyən “Flightradar24” xidməti “Embraer Legacy 600” təyyarəsinin uçuşunu Moskva vaxtı ilə saat 17:59-dan 18:11-dək qeydə alıb. “Flightradar24” tərəfindən göstərilən uçuş marşrutuna əsasən, təyyarə havada olarkən transponderi işə salıb. Biznes təyyarələri üçün bu, ümumi bir təcrübədir. Ötürücü işə salınan zaman bort Moskva yaxınlığındakı Zeleñoqrad rayonunda 3,7 kilometr hündürlükdə olub və saatda 585 kilometr sürətlə uçuşla hündürlük qazanaraq sürətini artırıb.

“Flightradar24” tərəfindən qeydə alınan uçuş zamanı təyyarə hündürlük qazanıb və sürətini artırıb. O yaqın ki, lazım olan səviyyəyə qalxıb, yeni təyinat yerinə uçuşa davam etməli olduğu

yüksəklik əldə edib. Şərhevo kəndi yaxınlığında transponder siqnalı göndərməyi dayandıraraq. Bu zaman təyyarə yenə qalxmaya davam edib - uçuş zamanı transponder sönüb, eniş yolu görünməz olub. Bu o deməkdir ki, hansısa səbəblərdən cihaz ya söndürüldü, ya da işləməyi dayandıraraq.

Tver vilayətində təyyarə qəzası ilə bağlı ilk xəbərlər Moskva vaxtı ilə təxminən 19:20-də ortaya çıxıb. Telegram kanalı “112” ilk dəfə hərbi təyyarənin qəzaya uğraması barədə məlumat verib, “Readovka” qəzanın videosunu saat 19:29-da yayımlayıb, həmçinin hərbi təyyarənin qəzaya uğradığını iddia edib.

Qəza şahidlərinin videogörüntülərinə əsasən, təyyarə havada parçalanıb, səs yazısında və fotolarda ayrı-ayrı ərazilərə dağıntıların düşdüyü görünür. Biznes təyyarəsi sağ qanadını itirərək, demək olar ki, düz bucaq altında yerə çırılıb. Digər videolarda qəza yerində yağı, onun qalıqları və ölənlərin cəsədləri əks olunub. Düşüşü lentə alan şahidlər iki partlayış səsi eşitdiklərini iddia edirlər.

“Embraer” Kujenkino kəndindən bir yarım kilometr aralıda, Boloqoye ərazisində qəzaya uğrayıb. Adının açıqlanmasını istəməyən yerli sakin BBC-yə bildirib ki, çərşənbə axşamı polis qəza yerinə girişləri bağlayıb.

“İndi qaranlıqdır, lakin onlar projektorlar altında işləyirlər”, - deyərək mənbə bildirib. Qəza yerinə ən yaxın yaşayış yeri fermadır. “Təyyarə təsərrüfatdan təxminən 200 metr aralıda qəzaya uğradı, heç bir binaya zərər vermədi, meşənin yanındakı açıq sahəyə

düşdü”, - deyərək o, davam edib.

İlk videolarda insanlar təyyarənin qalıqlarını yaxın məsafədən lentə alıb, digər yerli sakinlər qəza yerinin fotolarını BBC ilə paylaşılıblar. Onlardan birində üç nəfərdən ibarət mütəxəssis əsas dağıntılardan uzaqlaşan təyyarənin quyruğunun bir parçasını araşdırır.

“Rosaviasiya” axşam saat 9-da fəlakəti araşdırmaq üçün xüsusi komissiyanın yaradılması barədə məlumat verdi. Federal Hava Nəqliyyatı Agentliyinin məlumatına görə, təyyarə biznes daşımalarında ixtisaslaşan MNT-Aero MMC-yə məxsus olub. Agentlik həmçinin bildirib ki, “Embraer” Moskva-Sankt-Peterburq marşrutu üzrə uçurdu, göyertəsində yeddi sərnəşin və üç ekipaj üzvü olub.

Üsyan və qəza...

Xatırladaq ki, “Vaqner”in məlum üsyanından sonra Priqojinin harada olduğu sirr olaraq qalırdı. Bir neçə gün sonra məlum oldu ki, iyunun 29-da Putin Priqojin və “Vaqner”in digər komandirləri ilə şəxsən görüşüb. Daha sonra prezidentin özü iddia etdi ki, söhbət zamanı döyüşçülərə Müdafiə Nazirliyinin nəzdindəki ordu komandirlərindən birinin tabeliyində xidmət etməyi təklif edib və guya onlar razılaşılıblar. Lakin Priqojinin özü bu variantın onlara yaraşmayacağını bildirib.

Beləliklə, Priqojinin müzdluları bir daha Ukrayna cəbhəsinə qayıtmadılar. Amma, görünür, iş adamının Rusiyadan qovulması baş tutmayıb. Son iki ayda media demək olar ki, hər gün Priqojinlə

əlaqəli təyyarələrin Minsk, Sankt-Peterburq və Moskva arasında necə uçduğunu izləyirdi.

İyulun sonunda Priqojinlə əlaqəli kanallar onun Rusiya-Afrika sammitində göründüyünü iddia etdilər. “Vaqner”in Afrikadakı uzunmüddətli maraqlarını nəzərə alaraq, bir çox müşahidəçilər bunu Priqojinin fəaliyyətini oraya köçürəcəyinə işarə kimi qəbul etdilər. Həqiqətən də, Tver vilayətində təyyarənin qəzaya uğramasından iki gün əvvəl sosial şəbəkələrdə Priqojinin Afrika ölkələrindən birindən olduğu iddia edilən videomüraciəti peyda oldu.

“İŞİD, Əl-Qaidə və digər qanqsterlərin kabusu”, - deyərək biznesmen “Vaqner”dən bəhs etdi. Bu, onun son bəyanatı olaraq qaldı.

Priqojin işi və “Vaqner”in maliyyələşdirilməsi

Üsyandan sonra Vladimir Putin ilk dəfə təsdiqlədi ki, Priqojin dövlət müqavilələri vasitəsilə “Vaqner” üçün pul alıb. “Mən istəyirəm ki, hamımız bu barədə bilək. “Vaqner” qrupunun maliyyələşdirilməsi dövlət tərəfindən, Müdafiə Nazirliyindən, dövlət büdcəsindən təmin edilib, biz bu qrupu tam maliyyələşdirmişik”, - deyərək prezident bildirib. Halbuki, bunun üçün heç bir hüquqi əsas olmayıb...

Putinin sözlərinə görə, dövlət “Vaqner”in tərkibində döyüşən yaralılara və ölənlərin ailələrinə təkcə qiyamdan bir il əvvəl təxminən 200 milyard rubl ödəyib.

Kremlin təbliğatçı Dmitri Ki-

selyov Rusiya televiziyasında deyib ki, “Vaqner” hökumət müqavilələri vasitəsilə bir trilyon rubldan çox pul alıb.

Putinin sözlərindən belə çıxırdı ki, “Vaqner”in maliyyələşdirmə sxeminə Müdafiə Nazirliyi ilə müqavilələr əsasında milyardlar qazandığı iddia edilən Priqojinin “Concord” şirkəti iştirak edib. Priqojinin mətbuat xidmətinin müdafiə naziri Sergey Şoyquya ünvanladığı məktubda “Concord”un ordunu qidalandıran bir qrup şirkətləri idarə etdiyini və Suriya, Afrika və Ərəb ölkələrindəki layihələri mənəfiyyətə maliyyələşdirdiyini iddia edib.

Bununla belə, Priqojinin biznes strukturlarının dövlət müqavilələri portfelini daha geniş idi - o, hərbi şəhərciklər və digər dövlət obyektləri tikir, kazarmalar qurur, məktəbliləri və Kreml ziyafətlərinin iştirakçılarını yedizdirirdi.

Priqojin və Utkinin oxşarları

Çoxların sirr deyil ki, həm “Vaqner” yaradıcısının, həm də “vaqner”çilərin komandirinin “əkizləri” var idi. Onlar rəsmi olaraq soyadlarını, adlarını və atalarının adını dəyişdirən və Yevqeni Viktoroviç Priqojin və Dmitri Valeryeviç Utkinin adına pasport almış şəxslər idi.

Dmitri Utkin tam adı altında bir neçə ay Priqojinə məxsus “Concord Management and Consulting” şirkətinə rəhbərlik edib. Bundan sonra o, əvvəlki adını bərpa edib. Priqojinin də bu cür müxtəlif adları vardı. Odur ki, Tver yaxınlığında baş verən təyyarənin göyertəsində “Vaqner”-in hər iki liderinin “əkizləri”nin olduğu ehtimalı istisna deyil...

Yeri gəlmişkən, Rusiyadakı qiyam günü Priqojinin evində axtarışlar zamanı təhlükəsizlik qüvvələri saxta sənədlər, o cümlədən başqa şəxslərin adına verilmiş, lakin onun fotosəkilli olan pasportları tapmışdılar.

Üsyandan sonra Belarusa getdiyini elan edən Priqojin Sankt-Peterburq və Moskvada görünməyə başladı. “The New York Times” iyul ayında Pentaqonun Priqojinin hərəkətlərini izləmək üçün “əkizlərdən” istifadə etdiyi versiyası haqqında yazmışdı. Hər halda, bütün bunlar Priqojinin, eləcə də Utkinin təyyarə qəzasında öldüyü haqda iddiaları şübhə altına alır...

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Narkotik qərb rayonlarına da “ayaq açdı”

Külli miqdarda narkotik vasitə Ağstafaya necə və hansı yolla daşınır?

SSRI dönməndə Bakı-
nın “Papanin”
deyilən yaşayış sahəsi nar-
kotik satışı və narkomanları
ilə tanınan bir ərazi idi. İlk
baxışdan adama elə gəlirdi
ki, burada narkotik satışı “a-
çıq bazar”dır və sakinlərin
əksəriyyəti narkotik maddə
qəbul edir. Həmçinin, Bakı-
nın bir sıra kəndləri haqda
da eyni fikri söyləmək olardı.

Müstəqilliyimizin ilk illərində isə bəzi cənub rayonlarında nar-
kotik ticarətinin və narkomaniya-
nın yayılması haqda xəbərlər gəl-
məyə başladı. Bu da həmin bölgə-
nin İranla həmsərhəd olması ilə
əlaqədər idi. Yeni İranla sərhəd
açıldıqdan sonra, ölkəmizə ucuz
ərzaq məhsulları ilə yanaşı, ucuz
narkotiklər də “ayaq açmağa”
başladı. Lakin xoşbəxtlikdən digər
bölgələrdə, xüsusən də qərb və
şimal rayonlarımızda belə bir
problem mövcud deyildi. Və kim-
sənin ağlına gəlməzdi ki, gələcək-
də hansısa ucaq dağ kəndində
insanlar narkotik aludəçisinə çev-
rilə bilər.

Çox təəssüf ki, son vaxtlar hə-
min dəhşətli mənzərəni yaşamaq-
dayıq. Belə ki, indi təkcə İranla
həmsərhəd ərazilərdə deyil, əksər

rayonlarımızda narkotik satışı və
narkomaniya sürətlə genişlən-
məkdədir. Dediklərimizin sübutu
olaraq tanınmış blogger Nail Kə-
mərlinin Ağstafa rayonundan ha-
zırladığı reportajı misal göstərə bi-
lərik. Belə ki, Ağstafada bu sahə-
də vəziyyət olduqca acınacaqlı
hala gəldiyindən, insanlar küçələ-
rə, hasarların üzərinə “Narkotik
satan anasını satsın!”, “Narkotik
satan evdəkini satsın” və s. kimi
şüarlar yazmağa məcbur olub.

Blogerə şikayət edən sakinlər
deyirlər ki, Ağstafada narkotik sa-
tışı və narkomanların sayı günbə-
gün çoxalır, insanlar sürətlə bu
bəlanin qurbanına çevrilirlər.

Rayondakı ən dəhşətli mənzə-
rə isə uşaqların oynadığı kiçik bir
parkın ərazisində - ağacların di-
bində, sanitariya qovşağının içində və
ətrafında yüzlərlə istifadə olunmuş
tibbi iynənin (şpris) atılması hesab
oluna bilər. Hansı ki, bu, Ağstafa-
da narkomaniyanın çox ciddi
problemə çevrildiyinin ən bariz nü-
munəsidir. Üstəlik, sakinlər deyir
ki, təkcə həmin yerdə deyil, bir çox
ərazilərdə bu cür mənzərə ilə qar-
şılaşmaq olar.

Maraqlıdır, son illərdə nar-
kotikdən “xəbərsiz” olan Ağstafa
rayonunda bu gün insanların küt-

ləvi halda narkomana çevrilməsi
nə ilə bağlıdır? Həmçinin, bu rayo-
na külli miqdarda narkotik haradan
və hansı yolla daşınır ki, insanlar
onu asanlıqla əldə edə bilər?

Nəzərə alsaq ki, Ağstafa ölkə-
mizin “qərb qapısı” və Gürcüstana
həmsərhəd rayondur, ilk baxış-
dan narkotikin bu ölkədən daxil ol-
duğunu düşünmək olar. Lakin əl-
də etdiyimiz informasiyalar bu ehtimalın
üzərindən xətt çəkir. Çünki
apardığımız araşdırmalara görə,
Gürcüstana narkotiklərin böyük
hissəsi Avropadan daxil olur ki,
onun da qiyməti hər bir vətənda-
şın əldə edə bilməyəcəyi səviyyə-
də bəhədir. Digər tərəfdən, Ağsta-

fada satılan narkotiklərin İran
mənsəli, yəni ucuz sintetik vasitə-
lər olduğu bildirilir. Deməli, bu hal-
da Ağstafada, eləcə də digər qərb
rayonlarımızda satılan narkotiklə-
rin yenə də cənub sərhədimizdən
daxil olduğu ehtimalı üzərində da-
yanmağa məcburuq.

Doğrudur, İranın Ermənistan
üzərindən Gürcüstana narkotik
vasitələr daşdığı haqda informa-
siyalar da mövcuddur. Xüsusilə də
Borçalıda yaşayan soydaşlarımız
arasında narkomaniyanın məqsədli
şəkildə yayıldığı iddia olunur.
Lakin Gürcüstana İran narkotiklə-
rinin “ümumi çəkide” azlıq təşkil
etdiyini nəzərə alsaq, həmin nar-
kotiklərin oradan Ağstafaya daşın-
dığı ehtimalı çox aşağıdır. Həm də
Gürcüstandan Ağstafaya narkotik
daşınsaydı, burada Avropa mən-
şəli “məhsullara” da rast gəlinərdi,
hansı ki, qərb qonşumuzda bu
narkotiklər daha çoxdur.

Bununla belə, heç bir variant
tamamilə istisna da olunmamalı-

dır. Mümkündür ki, Ağstafada
ucuz mallara daha çox “tələbat”
olduğundan, buraya yalnız həmin
narkotiklər gətirilir. Hər halda, bu
məsələni müvafiq qurumların
araşdırmasına buraxırıq və hesab
edirik ki, tezliklə Ağstafaya, eləcə
də digər qərb rayonlarına nar-
kotiklərin haradan və hansı yollarla
daşındığına aydınlıq gətiriləcək.

Bizim qənaətimiz isə ondan
ibarətdir ki, Ağstafada satılan İran
mənsəli narkotiklər məhz cənub
sərhədimizdən daxil olub. Yeni bu
növ narkotik maddələr paytaxt Ba-
kı da daxil olmaqla, əksər böyük
şəhərlərə “ayaq açdı” kimi, Ağs-
tafaya da gedib çatır. Ən maraqlı-
sı isə odur ki, həmin narkotiklər öl-
kənin bir ucundan digər ucuna,
təxminən 500 km məsafəyə necə
və hansı yollarla daşınır ki, aidiy-
yətli qurumların bundan xəbəri ol-
mur?! Hər halda, bu da araşdırıl-
malı mövzudur...

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Narkotik alverçiləri üçün ayrıca türmə tikilməlidir?

Belarusda narkotiklərlə mübarizə-
nin gücləndirilməsi ilə bağlı bir ne-
çə il əvvəl verdiyi xüsusi fərmanda
bu fakt öz əksini tapır. Yeni fər-
man qüvvəyə minəndən sonra
müəyyən koloniyalarda narkotiklə
əlaqədar məhkum olunan şəxslər
ayrıca toplanmağa başladı. Ölkə-
nin Brest vilayətinə daxil olan İvat-
seviçi yaxınlığındakı “Qurd yuvası”
deyilən cəzaçəkmə müəssisəsi
həmin vaxtdan narkotiklə bağlı ci-
nayət məsuliyyətinə cəlb olun-
muşların ayrı saxlanıldığı “narko
koloniya” kimi tanınır.

Qeyd edək ki, ilk vaxtlar bu ko-
loniyada 800 yataq yeri olub və
bütün narkotik ticarətçilərinin bu-
raya sığacağı güman edilib. Lakin
sonradan məlum olub ki, ölkədə
bu tip mindən çox məhbus var.
Odur ki, fərmanın qüvvəyə mindiyi
birinci ildə narkotik ittihamı ilə
məhkum olunmuş 800 nəfər

“Qurd yuvası”na, qalan 200 nəfər
isə başqa “zonlara”, amma ayrı-
ayrı bölmələrə yerləşdirilib. Həmin
yerlərdə narkomanları iki-üç, ya-
xud dörd dəstənin tərkibində top-
layıblar və onlar başqa ittihamlarla
həbsə düşənlərdən ayrı saxlanılıb.

Azərbaycanda da ekspertlərin
belə bir təkliflə çıxış etməsi səbəb-
siz deyil. Onlar düşünürlər ki, nar-

kotik ittihamı ilə həbs olunan məh-
buslar içəridə digər şəxsləri də zər-
ərli verdişə alışdırırmaması, həm-
çinin, azadlığa çıxdıqdan sonra
onları da yanlış yola çəkməməsi
üçün bu tip insanların ayrı saxla-
nılması məqsəduyğundur. Eyni
zamanda, narkotik alverinin qarşı-
sını almaq baxımından da, bu,
mühüm addım olar. Çünki ayrca

kolonda saxlanılan narkotik tica-
rətçiləri üzərində daha ciddi nəza-
rət olacaq ki, onlar öz bizneslərini,
hazırda olduğu kimi, içəridən idarə
edə bilməsinlər.

Bəzi ekspertlər narkotiklərin
qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mü-
barizədə cəzaların sərtləşdirilməsi
mexanizminin işə salınmasını da
təklif edir. Onların fikrincə, narkotik
ticarətçiləri ən azı 20-25 il müddə-
tinə azadlıqdan məhrum edilməli-
dir. Hansı ki, hazırda onlar ən ço-
xu 6-9 il müddətinə cəza alırlar.
Ekspertlərə görə, cəza müddəti artırılarsa, narkotik alverçilərinin
müəyyən hissəsi bu cür qanunsuz
ticarətlə məşğul olmaqdan çəkine-
cək. Hazırda cəza müddəti çox
aşağı olduğundan, əksər narkotik
alverçisi ən pis halda bir neçə il
cəza çəkəcəyini düşünərək, bu cür
qanunsuz əməllərə yol verirlər.

Əlbəttə, istər narkotik alverçilə-
rinin xüsusi türmələrdə saxlanıl-
ması, istər də onlarla bağlı cəza-
nın 20-25 ilədək artırılması sadəcə
mütəxəssislərin irəli sürdüyü
təkliflərdir və güman edirik ki, öl-
kədə narkomaniya bəlasından xilas
olmaq üçün müvafiq qurumlar
hər iki məsələ ətrafında ciddi dü-
şünməlidir.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Azərbaycanda narko-
maniyaya və narko-
tiklərin qanunsuz
dövriyyəsinə qarşı mübarizə
geniş vüsət almaqdadır. Belə ki, aidiyyəti dövlət
qurumları ilə yanaşı, müs-
təqil ekspertlər də bu isti-
qamətdə əllərindən gələni
əsirgəmir, öz baxışları çər-
çivəsində problemlərdən çıxış
yollarını göstərir. Məsə-
lən, bəzi mütəxəssislər Av-
ropa ölkələrinin təcrübəsi-
nə istinad olunması təklifi-
ni irəli sürsə də, tamamilə
fərqli mövqe ortaya qoyan-
lar da var. Belə ki, ikincilə-
rin fikrincə, Azərbaycanda
narkotik alverçiləri ayrıca
türmədə saxlanılmalı, hətta
lazım gəlsə gələcəkdə on-
lar üçün xüsusi həbsxana
da tikilməlidir...

Yeri gəlmişkən, əslində, bu
təcrübədən post-sovet ölkələri
arasında istifadə edənlər də var.
Buna, konkret olaraq, Belarusu
misal gətirə bilərik. Hansı ki, pre-
zident Aleksandr Lukaşenkonun

İcra başçısı və müavini haqda şok iddialar

Ucar sakinləri tərəfindən Prezident İlham Əliyevə müraciət

Ucar rayon sakinləri - Əliyev Məsim Kərim oğlu, Hüseynov Cavid Dadaş oğlu, Nəbiyev Rəhim Tahir oğlu, Səlimova Reyhan Xasay qızı, Yaqubova Cəmilə Məzahir qızı və Məmmədova Bəhmövşə Əlisa qızı tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Baş prokuror Kamran Əliyevə, Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi Nazim Rəcəbova, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayevə, «DOST» Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Fərid Məmmədova, «DOST» İş Mərkəzi MMC-nin direktoru Firudin Cəbrayıllova müraciət edən şikayətçilərin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Ucarın icra başçısı Mənsur Məmmədov və müavini Vaqif Mehdiyevin törətdikləri vəziyyətlərə görə, rayonda işsiz gənclər və sağlam insanlar işlə təmin oluna bilmirlər. Hansı ki, iş yerləri olan kimi bu korrupsioner "cütlik" öz qohum-tanışlarını ora təyin etdirirlər. Ucarda gənc, sağlam və əmək qabiliyyətinə malik olan insanlar işsiz olduqları üçün acınacaqlı vəziyyətdə yaşayırlar. Ancaq imkanlı, qoca və xəstə adamlar "DOST" İş Mərkəzinin əmək müqaviləsi ilə Ucar rayon Kommunal Müəssisələri Kombinatında işdə gedir, özləri bir gün də olsun işə gəlmədən hər ay maaş alırlar. Buna isə şəraiti icra başçısı Mənsur Məmmədov və onun müavini Vaqif Mehdiyev yaradırlar ki, bu da korrupsiya cinayətidir.

İcra başçısının qohumu, Ucar rayon sakini, 2-ci dərəcəli əlil Ələkbərov Şahlar Xəlil oğlunun və onun həyat yoldaşı İsrayilova İradə Əvəz qızının hər ikisinin 68 yaşı var. Qoca

"Bu faktlar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Ucar rayonuna ezam olunmuş əməkdaşlarının 2023-cü ilin iyun ayında apardıqları yoxlama zamanı subut olundu, amma..."

Vaqif Mehdiyev

yaşlarında, üstəlik də ciddi xəstə olan ər-arvadın adları "DOST" İş Mərkəzinin əmək müqaviləsi ilə Ucar rayon Kommunal Müəssisələri Kombinatında işdə gedir. Ancaq özləri bir gün də olsun işə gəlməyib, qanunsuz davamiyyət yazılıb, hər ay maaş alırlar. Eyni vaxtda bu ər və arvad həm də qocalığa görə təqaüd alırlar.

Həmçinin qeyd edik ki, Şahlar Ələkbərov ciddi xəstə olmaqla 2-ci dərəcəli əlildir, həyat yoldaşı İradə İsrayilova da sağalmaz xəstəliyin daşıyıcısıdır. Lakin onların bu xəstəlikləri sağlamlıq haqqında tibbi arayışda qəsdən, qanunsuz olaraq göstərilməyib, gizlədilib.

Belə ciddi xəstələrin "DOST" İş Mərkəzinin əmək müqaviləsi ilə Ucar rayon Kommunal Müəssisələri Kombinatına işə qəbul edilməsinin özü cinayət hesab edilir.

Ucar rayonunda çoxlu sayda kasıb gənc və sağlam insanlar var ki, işsizdilər. Hansı ki, onlar belə sosial işlərə cəlb edilməlidirlər. Qeyd etdiyimiz faktlar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Ucar rayonuna ezam olunmuş əməkdaşlarının 2023-cü ilin iyun ayında apardıqları yoxlama zamanı subut olundu. Ancaq indiye qədər heç bir tədbir görülməyib. Çünki 68 yaşlı qoca ər-arvad Ucar rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Vaqif Mehdiyevin yaxın qohumlarıdır. Buna görə, qoca və xəstə olan ər-arvad 68 yaşında işə qəbul olunub, işə gəlmədən hər ay qanunsuz

maaş alsalar da, nazirlik də onların qarşısında acizdir.

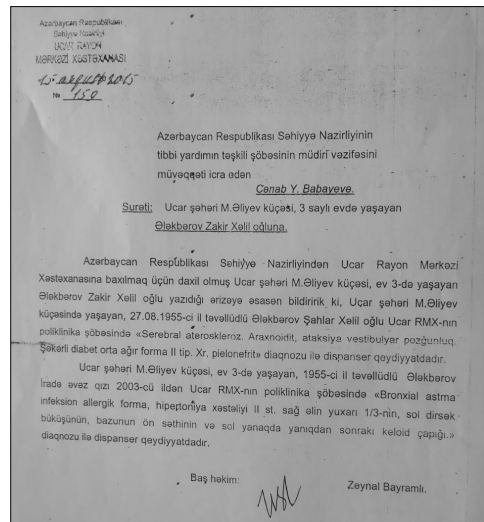
Prezident İlham Əliyev "DOST" İş Mərkəzini yaratdı ki, Respublikada kasıb, imkansız, cavan və sağlam insanlar işlə təmin olunub, ailələrini dolandıra bilsinlər. Çox təssüf ki, Mənsur Məmmədov və Vaqif Mehdiyev "cütüyü" öz maraqlarını prezidentin dövlət maraqlarından üstün tutub, "DOST" MMC-ni imkansız, işsiz Ucar sakinlərinə düşmən etdilər. İcra başçısı Mənsur Məmmədov və onun müavini Vaqif Mehdiyevin qanunsuz əməlləri bununla bitmir. Onların bütün fəaliyyəti başdan ayağa korrupsiya əməlidir, talançılıqdır, qohumbazlıqdır və özbaşınalıqdır ki, ciddi araşdırılmasına zərurət var.

Cənab Prezident!

Sizdən xahiş edirik ki, şikayətimizdə göstərdiyimiz faktların obyektiv araşdırılması, korrupsiyaya bulaşmış icra başçısı Mənsur Məmmədov və onun müavini Vaqif Mehdiyev barəsində hüquqi tədbirlər görülməsi ilə əlaqədar müvafiq qurumlara göstəriş verəsiniz".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

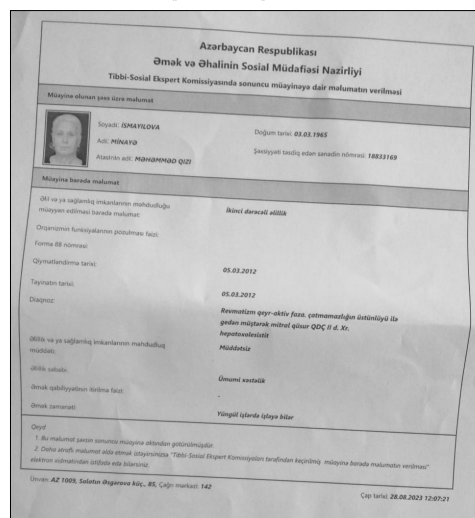
Şəhid xanımının pensiyası kəsildi

Minayə İsmayılova: "Ömürlük kəsilən pensiyanı kim kəsib, nə səbəbə kəsib, bilinmir"

Gəncə şəhər sakini İsmayılova Minayə Məhəmməd qızı tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şəhid ailəsi iddia edir ki, onun pensiyasını qeyri-qanuni olaraq kəsiblər:

"Mən, İsmayılova Minayə Məhəmməd qızı, yazaraq sizə bildirirəm ki, şəhid ailəsi olaraq bu aya qədər pensiya almışam. İndi mənə deyirlər ki, pensiyanız kəsilib. Ömürlük kəsilən pensiyayı kim kəsib, nə səbəbə kəsib, bilinmir?! Bu qədər qanunsuzluq və haqsızlıq olar?"

Mənim həyat yoldaşım İsmayılov Mübariz Məcid oğlu 1994-cü ildə Qarabağ uğrunda gedən müharibədə şəhid olub. Həmin vaxtlar Mübariz Gəncədə "Lokomotiv"də maşinist işləyirdi. Mübariz Şəhid olandan sonra əmək haqqını mənə verdilər. Özüm ikinci qrup əli-

ləm, bu aya qədər mən o pulu almışam. İndi pul keçməyəndə idarəyə zəng elədim, bildirdilər ki, Bakıdan bu qərarı ləğv ediblər.

Mən ölənin günə kimi o pensiyayı almıyam. Yaşımın bu vaxtı mənim pensiyamı kəsməkdə məqsədləri nədir? Neynəməliyəm, harada gedim, harada işləyim?!

"Təzə şəhid ailəsi", "köhnə şəhid ailəsi" deyirlər. Bu, nə dərəcədə doğrudur?! Təzə şəhid ailələrinə düşür, köhnələrin isə pulunu kəsirlər. Bu necə bir anlayışdır?"

Əlaqəli qurumlardan çox xahiş edirəm ki, belə qanunsuzluqlara yol verməsinlər, mənim müraciətimi cavabsız qoyulmasın və pensiyam bərpa olunsun".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Mövzunu araşdıracağıq.

Seldən zərər çəkən vətəndaşlara yardım ediləcək?

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi: "Əkin sahəsi və mal-qarası sığortalanan vətəndaşlara dövlət tərəfindən yardım ediləcək"

27.08.2023-cü ildə İsmayılı rayonunda çaylara sel gəlməsi səbəbindən vətəndaşlar köməksiz vəziyyətdə qalıb.

FHN-in Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, hadisə yerinə dərhal FHN-in Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin qüvvələri cəlb edilib.

Hadisə yerində əməliyyat şəraiti qiymətləndirilərkən məlum olub ki, intensiv yağan yağışlar nəticəsində çaya sel gəlməsi səbəbindən Mollaisaqlı kəndində vətəndaşlar təhlükəli vəziyyətdə qalıb. Xilasedicilər xilas etmə vasitələrindən istifadə etməklə təhlükəli vəziyyətdə qalan vətəndaşlar, 1978-ci il təvəllüdlü Şirinov Rəqif Elman oğlu, 1981-ci il təvəllüdlü Bağiyev Cəlil Ağasif oğlu, 1981-ci il təvəllüdlü Bağiyev Etiram Niyazi oğlu və 1980-ci il təvəllüdlü Şirinov Abuzər Qurban oğlunu sel gəlmiş ərazidən keçirərək təhlükəsiz əraziyə təxliyə ediblər.

Qeyd edək ki, güclü leysan yağışları Mollaisaqlı kəndində fəsadlar törədib. Yağan güclü yağış nəticəsində evlərə və təsərrüfatlara ciddi ziyan dəyib, xırda buynuzlu heyvanları sel aparıb, heyətyanı sahələrdə əkilən təsərrüfata ciddi ziyan dəyib. İkinci məlumatlara əsasən, 90 başa yaxın iri buynuzlu mal qara və 150 başdan çox xırda buynuzlu heyvanı sel suları aparıb. Sel nəticəsində, kəndin içməli su təchizatı və digər sahələrinə də ciddi ziyan dəyib.

Maraqlıdır, sel nəticəsində külli miqdarda zərər dəyən vətəndaşlara kompensasiya veriləcək?

Məsələ ilə bağlı Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin mətbuat xidməti ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, bu, mümkün olmadı. "Çağrı mərkəzi"ndən isə sualımıza cavab olaraq bildirildi ki, əkin sahəsi və mal-qarası sığortalanan vətəndaşlara dövlət tərəfindən yardım ediləcək: "Əgər yeni qanun qəbul edilərsə, əlbəttə, nəzərə alınacaq. Fövqəladə Hallar Nazirliyi hal-hazırda bu işlə ciddi şəkildə məşğul olur, lazımı və qanuni tədbirlər görülməkdədir".

Jalə FAMILQIZI

Adətən, oxuculara məlumat üçün əsərdən başlanılır, tənqidçi - ədəbiyyatşünas fikrini bölüşdürür. Mən bu yolu tutmaq istəmədim, belə yazmaq imkanından istifadəyə üstünlük verdim. Publisist - jurnalist, yazıçı Sabir Hüseynovun özündən başlamaq qərarına gəldim. Hansı ki, uzun illər milli mətbuatımızda çalışmış, mövqe qazanmış, vəzifələr tutmuş, hazırda işə baş redaktordur.

Allahverdi Eminov
Azərbaycan Yazıçılar
Birliyinin üzvü, Dosent, Yazıçı,
Prezident mükafatçısı

Mən onu ötən əsrin yeni əsrə qədəm basdığı illərdən tanıyıram. Öz fərdi dəsti - xətti ilə, tematikası ilə və hazırda rəhbərlik etdiyi, imzası ilə nəşr olunan bir qəzetin baş redaktorudur. Maraqlı detal ondan ibarətdir ki, Sabir Hüseynov təbiətin qoynunda hələ də yaşayan, dağlara söykənən Gədəbəy rayonunda dünyaya göz açmış, bu bölgədə ata - analı böyümüş, Bakıya arzusu ilə gəlmiş o vaxtın yeganə Universitetin yeganə jurnalistika fakültəsini bitirmişdir. Yüksək səviyyəli müəllimlərinə dərslər almış, ədəbi mühiyyəni inkişaf etmiş və püxtələşmişdir.

Yaradıcılığının janrlarına gəldikdə o kəsə istedad payına düşmüşsə və dərin müşahidə qabiliyyətinə malikdirsə, dünyanın və həqiqətin ziddiyyətlərini belə mənimsəməyə çalışmışsa yazmaq onun üçün çətinlik yaratmaz, çünki həyatın hərəkət qüvvəsini yaradan insan, onun ətrafında dövr edən bütün substansial nəşələr bədii əsərin ideya - məzmunundan irəli gəlir. Bir şərtlə bu proseslər qələm sahibinin duyğularını oyatsın, obrazlarının axtarışına yönəlsin. Bu baxımdan mən yazıçı - jurnalist Sabir Hüseynovu eyni zamanda ən səmimi dost, həmkar, qayğıkeş, qələmi iti şəxsiyyət təmsalında tanımaqdayam, tez-tez məşhur "Azərbaycan" nəşriyyatında çay stolu arxasında otururuq. Şair Adil Cəmil, şair Vəqif İsaqoğlu, jurnalistlərdən Nizami Salmanlı, Rəfiq Hacıyev, Faiq Qismətoğlu ilə söhbətimiz tutur, sosial məsələlərdən, ədəbi mühiyyənin inkişafı və yoxuşundan, bir cəmasımızın çevrəsinə giley-güzər yaxınlaşmır. Mənim üçün maraqlı bir də odur ki, jurnalistlər və şairlər (bu sıraya hazır cavab şair Ağacəfər Həsənlı da daxildir)

öyüd-nəsihət də verirlər, valideynləri tanış olub ömürləri boyu dostluğu, gediş-gəlişi davam etdirirlər. Ataları Müzəffər həkim, Fikrət müəllim, anaları Gülxar xanım, Südəbə xanım, habelə, nisbətən kənar doğmaları Arzu müəllimə, Nigar və başqaları. İki ailə: Ayaz və Emingil bir-birinin qonağı olurlar, şəhərli Emin və onun valideynləri Qubaya, Ayaz və onun valideynləri Bakıya qonaq gedib-gəlirlər. Bu epizodları müəllif düşünüb təsvir etmişdir. İnsanlar: ailələr, qonşular, doğmalar arasında bu gün ünsiyyətin olmamasına bir başlıca səbəb elə buradan - laqeydlıkdən başlayır. Bir epizod: "Həmin günün səhəri Müzəffər həkim oğlu Emin, həyat yoldaşı Südəbə xanım, qızı Nigar Qubaya gəldilər. Onları Fikrət müəllim, Gülxar xanım ən əziz qonaqları kimi qarşıladılar. Eminlə Ayaz sanki doğma qardaş idi-

Sabir Hüseynovun nəsr yaradıcılığına ekskurs

əhatəsində yaşlısı mənəm: illərimi arxada qoyan, hər addımda torpağa yaxınlaşan bu sətirlərin müəllifidir. Bu simalar nisbətən yaşa dolsalar da onlar mənim üçün 20-25 ilin cavanlarıdır. Onların məhəbbəti mənim son nəfəsimə-cən xatirəmin qəhrəmanı olacaqdır.

Söhbətimizin bir tematikası təbii ki, yaradıcılıq məsələləri ilə bağlı olur, həmkarlarımla mətbuatda çıxışları, nəşr olunan kitabları avtoqrafla hədiyyə edilir. Belə bir gündə, ovqatın məqamında fikrimdən keçdi ki, vaxtilə Sabir Hüseynovun hekayələrini oxumuşdum, səhv eləmirəmsə "Həyat imtahanı" yaddaşımdan silinməmişdi. Ata vəfasından, evin işığını daha da gurlandıran ata məhəbbətindən danışırıd. Özümədən asılı olmadan Sabir bəyden soruşdum, fəhmən dedim ki, son vaxtlar nə qələmə alırsan? Onun təvazökarlığından xəbərdar idim, uğurlarını dilə gətirməz, susmağı münasib bilər.

Rəfiq Hacıyev armudu stəkandakı çaydan dadandan sonra üzünü Sabir bəyə tutdu:

- Son povestini olmalıdır, bir dəfə söz salmışdın. - İntizarla cavabını gözlədi.

- Yazmışam, üzə çıxarmamışam. - Sabir bəy dilləndi və mənə də maraqlı oyandı:

- Çox istərdim o əsəri oxuyum, - dedim. - İş otağındadırsa elə bu gün verin, bəlkə iki-üç gün nəşriyyata gələsi olmadım.

Sabir Hüseynov nəhayət, mənimlə razılaşdı o, əziyyət vermək istəmirdi.

Bir neçə gün "Ömür borcu" povestinin əlyazması yazı - oxu məsələsinin üstündə qaldı, əl vurmadım, çünki əsəri oxumağa hazır deyildim: mən yaradıcılıqda "oxucu problemi" nə məsul bir proses kimi baxıram. Və müşahidə etmişəm ki, ilk səhifəyə hansı ovqatla başlanıbsa o əhvalda gə-

dəcəkdir. Təəssüf ki, bu hal tənqidçi tənqiddə də mövcuddur. Maraqlısı nədir? Elə tənqidçilərimiz var əsəri ya başa düşmür, ya da bilərəkdən aşağılayır və bu mənfi hissiylə öyünür də. Yerində deyilmiş Cek Londonun fikridir: "Ümumiyyətlə, özləri yazıçı ola bilməyən adamlar əsil yazıçılar haqqında həddindən çox hökmər verirlər".

"Ömür borcu" povestinin ilk səhifələrindən ideyanı tutdum. Bu gün ən yaralı, göynədən yerimiz, problemimiz vətənpərvərlik hissinin gənc nəsildə doğurduğu əks-sədanın mahiyyətində dayanan Qarabağ savaşındır, mənfur erməni daşnaqlarının rus əsgərləri ilə işğal altında saxladığı ulu torpaqlarımızın xilasını yolunda gənclərimizin ölüm-dirim mübarizəsinə qoşulmağıdır. Bu gənclər orta məktəbi qurtarıb ordu sıralarına yollanırlar, vuruşurlar, yaralanırlar, sağalıb yenidən ön cəbhəyə üz tuturlar. Onlar kimlərdir: Ayaz, Emin, Çərək və başqalarıdır.

Sabir Hüseynov məsələyə birbaşa sosial məsələdən başlamır, məhz psixoloji durumdan əsərinə yön verir (adətən, bir sıra əsərlərdə belə yanaşmanı görmürük): hər bir oğul, vətən övladı müharibəyə psixoloji ovqatdan qidalanmalıdır, bu işə doğulduğu torpağın havası, təbiətin eczakarlığı olmalı ki, bu maddi dəyərləri itirmək olmaz. Bu təbiət sənə can - qan veribse, vüqarlı olmağı aşılayıbsa, qartalın zirvədən torpağa zillənən iti gözələrindən qururlanmaq instinkti bəxş etmişse. Budur, yazıcının elə genindən gələn baxışları: "Dağlar ilk anda adama dəvə karvanını xatırladır. Əlçatmaz, ünyetməz, sinəsi yay-qış ormanlı dağlara uzaqdan baxanda heyətlənirsen. Bax, o dağların zirvəsində vəhşi dağ keçilərinin buynuz davası adamı silkeləyir, hüşəndirir. Qartalların qıy vur-

ması işə lap nağıllara bənzəyir. Bu yerlərin təbiəti mahir fırça ustasının al-əlvan mənzərəsidir: bax, valeh ol, məftun ol, ürəyin açılsın, gözəlin gülsün".

Mən bu təsviri ürəyimə yatdı-ğı üçün vermədim, bir məqamı nəzərdə tutdum. Sabir Hüseynov dağlar, meşələr, qartallar diyarında doğulmuş, saf təbiətli valideynlərindən tərbiyə almış və formalaşmışdır. Ana torpağın yalnız görümünü deyil, onun fəlsəfəsini mənimsəmişdir, deməli, belə bir məkan düşmən əlinə ötürmək günah olardı, gələcək nəsillər qarşısında bağışlanmaz qəbahət sayılardı. Bax, bu mənəvi - hissi yanaşma vətənpərvərlik mövzusunda əsər yazdırmaq gücündədir. Axı, müharibə qan gölməçələri yaradan hadisədir, necə ki, bina-muş işğalçılıq hissiylə daima nəfəs almışlar, budur, gəlib öz torpaqlarımıza mürdar ayaqlarını basdılar. Müharibə öncə gənc nəsillər fəlakət qarşısında qoyur, ataları, anaları isti övlad məhəbbətindən məhrum edir. Heraklit filosofyanə demişdir ki, müharibə hamının atası və hamının şahididir; kimi istəsə onu kölə, kimi istəsə azad edər.

S.Hüseynov "Ömür borcu"nda varislik prinsipi meyarını yerində süjetə daxil etmişdir: cavan - yeniyetmələrin ailə tərbiyəsi, vətənpərvərlik, yeni nəsildə dostluq və qazanılmış bu dəyərlərin praktik nəticəsi.

Povesti oxuyanda, düzü, göz-ləmədiyim bədii situasiya ilə qarşılaşdım və bir pedaqoq olaraq Sabir Hüseynovun dərin müşahidəsindən yan keçmədim. Ailə - məktəb - Vətən "üçlüyü"nin bir-birini necə tamamladığının oxucu şahidliyinə sevindim. Ayaz, Emin, Çərək - üç məzun ali təhsilin ilk günlərindən tanış olurlar, mehribanlaşırlar və dostlaşırlar. Onların müəllimləri uşaq - yeniyetmələrə nə lazımsa: bilik də,

lər".

Ailələrin, fərdlərin, hətta övladın doğmalarına laqeydliyi sonda düşmənciliyə aparıb çıxarır. Bili-rik, bu gün sosial vəziyyət heç də ürəkəcan deyil, qayğılarla insanlar o qədər yüklənmişdir, macal yoxdur ata - anasını ziyarət edəsin: bütün bunlara baxmayaraq, imkan tapmaq vacibdir, əks təqdirdə bu hal düşməncilik yaradır. Həzrət Əlinin müdrik kəlamıdır: "Düşməncilik ürək üçün böyük yüküdür". Məhz yazıçı Sabir Hüseynov bu "boşluğu" görmüşdür.

"Ömür borcu" povestində müəllif ana obrazının ən tipik məqamlarını: qayğıkeşliyini, nigarçılığını, ailənin keşiyində mərədanəliyini, müharibənin ölüm gətirdiyini canlı təsvir etmişdir, bu müqəddəslər gəncləri bir-birlərindən ayırırlar, doğma balası sayırlar. Bu epizodları oxuyanda necə də qürur duyurdum bu yaşlarımda. Ürəyimdən o keçdi: ana məhəbbətində müqəddəs və fədakar olan hər şeyi, onun bütün həyəcanını, bütün nəvazişini, bütün ehtirasını, bütün sonsuz və məsum zərifliyini, bitib-tükənmez sədaqətini - yaşadım... Məsələ məgər yalnız ana ocaqlamı sonuc tapır, xeyr, hətta övladı olmayan qadınlarımız analıq borcuna borclu qalırlar. Ayazın bibisi Arzu müəllimənin hissləri. Əsərdə oxuyuruq: "Ayazın bibisi zabitəli qadın idi, neçə illərdi ailə qurmuşdu, amma övladı olmurdu. Elə bu səbəbdən də həyat yoldaşından ayrılmışdı. Orta məktəbdə müəllimə işləyirdi. Ona yenidən evlənmə təklif edənlərə "yox" cavabı vermişdi. Xeyli yaşa dolan bu qadın mehri qardaşı, bacısı uşaqlarına salmışdı. Müəllimə maaşından yeri düşəndə onlara pay da ayırırdı. Ayazın gec gəlməyi onu yamanca narahat eləyirdi.

(Ardı var)

“İKİ HƏPƏND”

(Sabiranə)

MOLLA VƏ DƏRVIŞ
Allah sənə rəhmət eləsin, Mirzə Ələkbər Sabir!
Dərviş:
- Gəl danışaq pıçhapıç,Molla dayı,xəlvəti,
Yoxsa bal yuxusundan qaldırarıq milləti !
Molla:
- Bu qara zülmət gecə yatmamışıq sənlə mən,
Yaxşı ki, “pəncə-pəncə” “atmamışıq” sənlə mən.
Hələ əsl mətləbə çatmamışıq sənlə mən,
Bax, bu sən öl, boynuna qoymuram haa, minnəti -
Kim olsa bir tək səbir-Həpç!-ələyib qəfləti,
Bal kimi yuxusundan qaldırardı milləti.
Dərviş:
- Öz aramızdır, qağa, hər işimiz cabəca,
Düz ki, çıxır tüstümüz, əyridi çox da baca.
Millətimin Bayrağı, odeey, bulutdan uca !
Torpağı peşkeş verib, qoruyuruq qeyrəti !
Molla:
- Aman, danış pıçhapıç! De sözlünü xəlvəti!
Yoxsa, şirin rüyadan qaldırarıq milləti!
...Qaçqın olan kəs, gerek, yardımına şükr edə!
Kişiyə rəhmət deyə, min salavat zikr edə.
Yoxsa bizim tək-dura, hiylə qura, məkr edə ?
Tanrıya şıllaq ata? Bu da bunun mərifəti?!
Dərviş:
- Bir az yavaş ,ay baba ! Dur əkilək xəlvəti!
Əh ! Bizə nə kim yeyir,kim talayır sərvəti ?!
...Xorna çəkir qonşuda Qalalı Surxay kişi,
Zümrümə tut xornaya, çal ona laylay, kişi !
Bax, odu haa, villası, qapıda “Hunday”, kişi!
Oğlunun “BMW”-si,qızının “Şevorleti” !
MOLLA:
- Gəl,mən ölüm,pıçhapıç qürrələnək xəlvəti !
Yoxsa qəfil qışqırıb qaldırarıq milləti !
DƏRVIŞ:
- Durbamızın bir ucu Bosfora çatıb, şükür !
Zır-zır edib ağlama, deynən,a kasıb, şükür !
MOLLA: (ağlaya-ağlaya)
- Dünən gecə durbadan özünü asıb Şükür !!
Binəvanın lümbəlüt qaldı çədən külfəti!!
DƏRVIŞ:
- Bir dəli şeytan deyir,söy kimisə xəlvəti !
Di gəl,coşub,bilmərik,qaldırarıq milləti !
MOLLA:
- Dərvişinən molladan kimse xeyir görməyib,
O qapı yoxdu ora vay-şüvənlə girməyib.
Neyləyək, Allah bizə damcı ədəb verməyib-
Qudurmuşuq, indi də bəyənmirik ATƏTi !
Qoymuruq saman altdan su yeridə xəlvəti !
DƏRVIŞ:
- Bir az yavaş,ay baba, oyadarsan milləti !
...Gecən xeyirə qalsın ! Qaldı yenə qəm bizə...
Vallahı ,ayıq olsa, güldədi aləm bizə!
Bu cənnət Vətəndə ki,qaldı Cəhənnəm bizə,
Bəlkə, cəhənnəm sözü silkələyə milləti,
Başımıza yağmaya hər yetənin töhməti .
Dərviş öl, molla da ,hey oxuya rəhməti,
Bəlkə, bu minval ilə mən də görəəm Cənnəti !
(ucadan qəh-qəhəylə):
- Qəh-qəhə çək, ay kişi-ölüyə nə “xəlvəti” !?

06.11.2012

PAY -PUŞ

MOLLA:
- Gəl bölüşək bu milləti-
Yarısı sənin, yarısı mənim !
POLİS:
- Tülkü bəy , dəre xəlvəti-
Ölüsü sənin, dirisi mənim !
MÜSTƏNTİQ :
- Qalmasın biri bir kəsə,
Salaq canına vəsvəsə .
Sən tutginən bas qəfəsə,
Meyitini qoy, gerisi mənim !

HAKİM :
- Şərləyib tikərəm işə,
Qalar canıynan əlləşə.
Taxaram cəmdəyin şişə,
Lüt soyaram, dərisi mənim !
HƏKİM :
Nə deyirəm, Molla dayı-
Bu millətə tutaq toyu.
Bəs hanı təbibin payı ?
Barı, beşdə birisi mənim !
DEPUTAT :
- Çox şıllaq atmayın, baba !
Məni də yazın hesaba:
Salaram qanun-kitaba,
Sən öl,olar hamısı mənim !
LAP YEKƏ MƏMUR :
- Kişi, çox baş aparmayın,
Haray-həşir qoparmayın !
Ölkədən olun arxayın-
Bu millətin cəmisi mənim :
Naziri-mənim; Mollası -mənim!
Həkimisi -mənim; Polisi-mənim !
Qızılı-mənim ; Parası-mənim !
Nöyütü-mənim ; Kürüsü-mənim !
Naxırı-mənim ; Sürüsü-mənim !
Meşəsi,dağ-dərəsi mənim !
Zərdabınan Padar sizin,
Yerdə qalan beləsi-mənim !!
BABA DƏRVIŞ :
- Canınıza sağlıq, ay qağa,
Dinmirəm, durram qırağa...
Yerdə qalır bir, Maştağa,
Onun da hamamı sizin,
Dəlixanası, dəlisi mənim ...

11.07.2012

ÖYÜB-NƏSİHƏT

Azca tüğyan eləyib şər-şəbədə söylə , kişi !
Mən çükür eyləyirəm , sən də şükür eylə , kişi !

Bax bir ətrafına, gör, hey sökülür, hey tikilir,
Bir küçəyə neçə yol bir ildə asfalt çəkilir .
Sanki , pul nazil olub çuvalla göyden tökülür,
Çox da acından ölür külüng vuran fəhlə , kişi .
Mən şükür eyləyirəm , sən də şükür eylə , kişi !

Xələq üçün can çürüdür məmurumuz , nazirimiz,
Pul yığır millət üçün, arxayınıq hər birimiz .
Mışıl-mışıl yatırırq-həm ölümüz, həm dirimiz ,
Keyfimiz bal yuxda göylə gedir, göylə, kişi !
Biz şükür eyləyirik, sən də şükür eylə , kişi !

Hər tərəf keyfxanalar, “quşxanalar”-dörd yanımız ,
Fond çoxalcaq , elə bil qalın olur yorğanımız .
Hələ ondan da qalın qabırğamız , vicdanımız,
Gör nə xorna çəkirik bu boyda hay-küylə, kişi !
Biz şükür eyləyirik, sən də şükür eylə , kişi !

Qonşunun vergiyiğan oğlu çəkir keyf-sənə nə !
Həftəbir qonaq olur villasına şef, sənə nə ?
Düzdürür yan-yana manqalları səf-səf-sənə nə ??
Gör gözünlə kababı, tüstüsünü iylə, kişi !
Kim yeyir, şükr eləyir, sən də şükür eylə , kişi !

Çol-çocuq ağlasa da, zıqqasa da eyləmə dərd,
Götür arvad ilə qat başını, vur domino, nərd.
Bir kərə qan: kasıbı hansı həpənd oğlu həpənd ,
Sayıb insan yerinə? Hardadı bir böylə kişi ?
Mən şükür eyləyirəm, sən də şükür eylə , kişi !

Qalib başında sənin hələ də meydan havası,
Bir utan! Durub salaq bu yaşda qarın davası ?!
Kişi mərdanə olar, yoxsa, qohum-əqrəbası,
Tüpürər cəmdəyinə! Az təpik at, səylə, kişi !
Biz şükür eyləyirik, sən də şükür eylə , kişi !

Pəh ! Deyirsən ki, bu cür dövranı viran elərəm ,
Harda ki, adili var, mən onu Başqan elərəm .
Ona qalsa, a bala, mən onu çoxdan elərəm -
Zalımın nəylə çıxırsan önünə, nəylə, kişi ?

Dilini qarnına qoy, sən də şükür eylə , kişi !

Düz yolumdan çıxarıb öz gününə salma məni !
Get -o meydan , o da sən-poz, hesaba alma məni !
Mən sənə qaz deyiləm, hərifləyib yolma məni -
Tövbə ! Tövbə !-demişəm , az başımı piylə, kişi !!
Bu boyda millətə bax, sən də şükür eylə , kişi !

Yorğanı çək başına zappazupa yoxsa tabın !
Ac qalan hər kasıba verəcək allah hesabın .
Darıxanda, odu , vur qoltuğa dəftər-kitabın ,
Bax, bu həsir, bu çıraq , o da sərin töylə, kişi-
Nə qədər cihad edirsən, yeri get, eylə, kişi !
Axmaq-axmaq danışib qurma bizə hiylə , kişi !
Get qoşul bu millətə , sən də şükür eylə , kişi !!

Mart 2013

FƏQİR VƏ MƏMUR

Fəqir:
- Nədi təsbeh kimi o,hey düzülübdür dalbadal?
Məmur:
Zalim oğlu ,tapmadın verməyə bir başqa sual ?!
Fəqir:
- Deyirəm,yəni,taraq-turaq gedən uzun qatar...
Məmur:
- Ya uzundu,ya gödək,gədə,sənə nə dəxli var ?
Fəqir:
- Yox, yox! Əsla !Mənə nə! Sözgəlişi dedim,qağa ..
Məmur:
- Tuluqlara doldurub yükləməliyik ulağa ?!
Fəqir:
- A məşallah,deyirəm,ölkəmizdə sərvətə bax !
Məmur:
- Gözünə bıçaq, gədə! Bundakı mərifətə bax !
Fəqir:
-...Millətə yəni,verə mində birin hər gedənin...
Məmur :
- Yox,sən öl oynayacaq nazı ilə hər gedənin !
Fəqir :
- Pis niyyətlə demirəm...Yəni,belə sərvətinən,
Sürürük ömrümüzü ,bəş,nədən bu zillətinən?
Məmmur :
- Tünbətün oğlu ! Bəyəm millətin acından ölür?
Hansı marketə baxırsan,göydən ərzaq tökülür !
Fəqir :
- Lap, tökülsün çölə ərzaq-nəynən alsın camaat ?
Məmur :
- Dur sürük cəhənnəmə,hələ ki,başın salamat !
Fəqir :
- Bir çədən külfət,odey,göz dikib müavinətə...
Məmur :
- Vermərik bir tikə də ,lap belə,atsaq da itə !
Fəqir :
- Bəs,o Bayrağı ucaldan da bu milləti ,dədə !
Bəs deyirdiz ki:--Sizindir külli-sərvət!-o vədə ?!
Məmur (qəh-qəhəylə):
- Bıy! Bəyəm biz yeyirik şor-qatığı,ot-ələfi ?
Azğın-azğın danışib,salma pırtdaşiq kələfi !
Fəqir (əsəbi):
- Ağqoyunlu, Qaraqoyunludu,nola adımız,
Gərək ot-ələf yeyib qoyun ola övladımız ?
Məmur:
- Pah !Yox ə! Bilməmişik-bundakı bir iştaha bax !
Hər yoluq-moluq gədə istər ola əjdaha,bax !
Fəqir :
- Əjdaha doğmasa da anası bu millətimin,
Yenə kasıbdı çəkən təəssübünü qeyrətimin !
Məmur :
- Kasıbın qeyrəti olsa, kasıb olmazdı,gədə !
Fəqir (məyus):
- Nə deyim düz sözə mən...Haqlı sən oldun yenə də:
Acizəm, lap ölüvaydan da betər bir fəqirəm,
Bircə yol nəre çəkib :--Mən də adamam!-demirəm .
Mən mən olsam,başıma minməz idi sən kimilər,
Talamazdı vətəni tiryəkilər,sərsəmilər !!
Baba Dərviş :
- Yat, kişi ! Qoşma başın hər yetən avarələrə!
Məclisin var qərarı sən kimi biçarələrə:
Gözlə,vaxtın yetişər,əqrəban tutar yayını,
Verərik sənə düşən halva və torpaq payını ...

2013